

jra

**Jaunimo
reikalų
agentūra**

2023 m. jaunimo problematikos tyrimo rezultatai

Jaunimo reikalų agentūros Nacionalinės jaunimo politikos skyriaus
vyr. specialistas DARIUS GRIGALIŪNAS

Tyrimo **tikslas** – atskleisti jaunimo padėtį Lietuvoje, stebėti jaunimo situacijos pokyčius, analizuoti jų priežastis bei išskirti problematiškiausias jaunimo politikos sritis.

Tyrimo **metodas**: reprezentatyvi Lietuvos jaunimo 14-29 metų apklausa, naudojant standartizuotą jaunimo problematikos tyrimo anketą.

Jaunimo apklausos anketa sudaryta iš **10 klausimų blokų**: mokykla ir studijos, darbas, laisvalaikis, draugai, gyvenimo sąlygos, dalyvavimas, įpročiai, psichologinė ir fizinė savijauta, demografiniai rodikliai.

Toks tyrimas buvo atliktas 2010-2011 m., 2020 m. ir 2023 m.

2010-2011 m.

2010-2011 m. tyrime dalyvavo 23 805 jaunuolių iš 60 savivaldybių. Apklausas vykdė metodikos darbo grupė ir savivaldybių jaunimas.

2020 m.

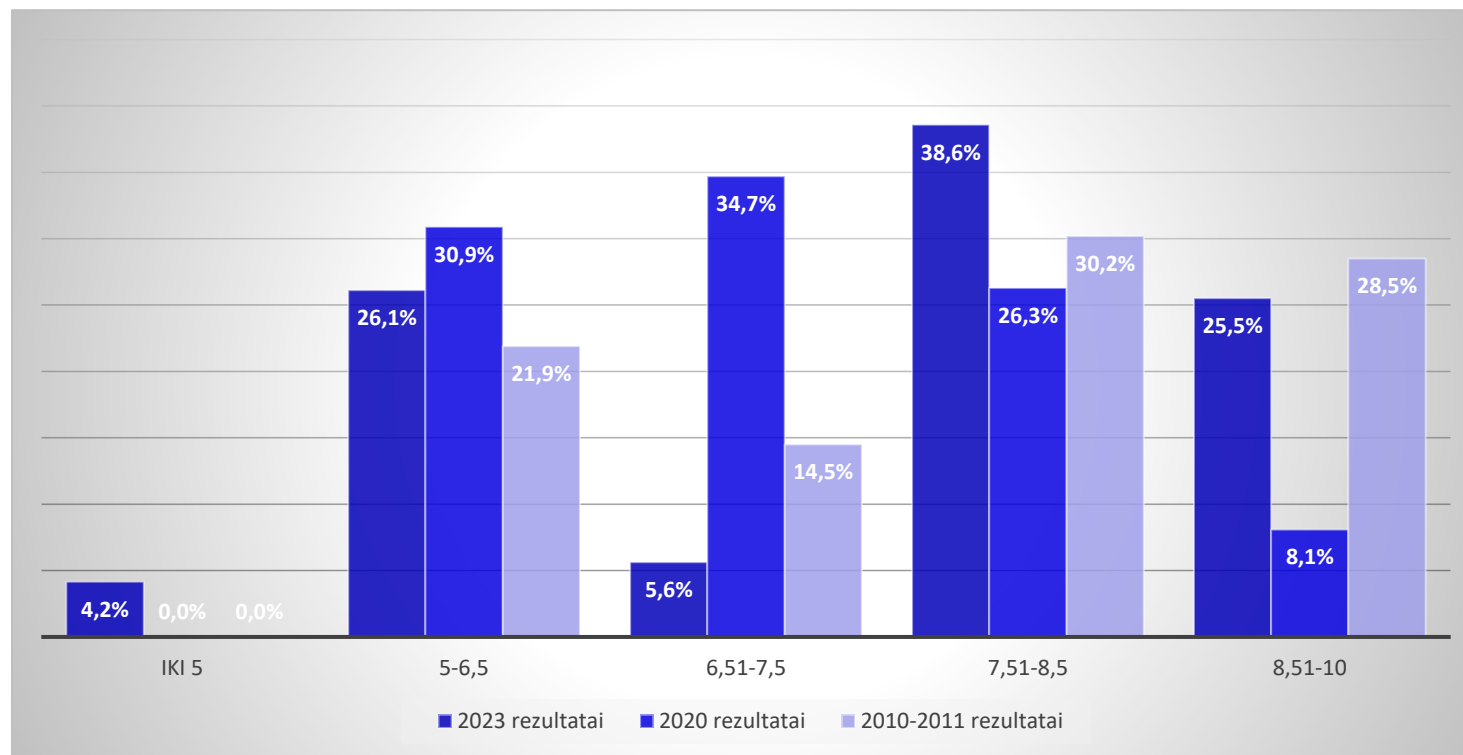
2020 m. tyrimą atliko UAB „Jarinta“. Apklausa vyko rugsėjo-lapkričio mėn., 25 atrinktose savivaldybėse apklausti 1 552 jaunuoliai.

2023 m.

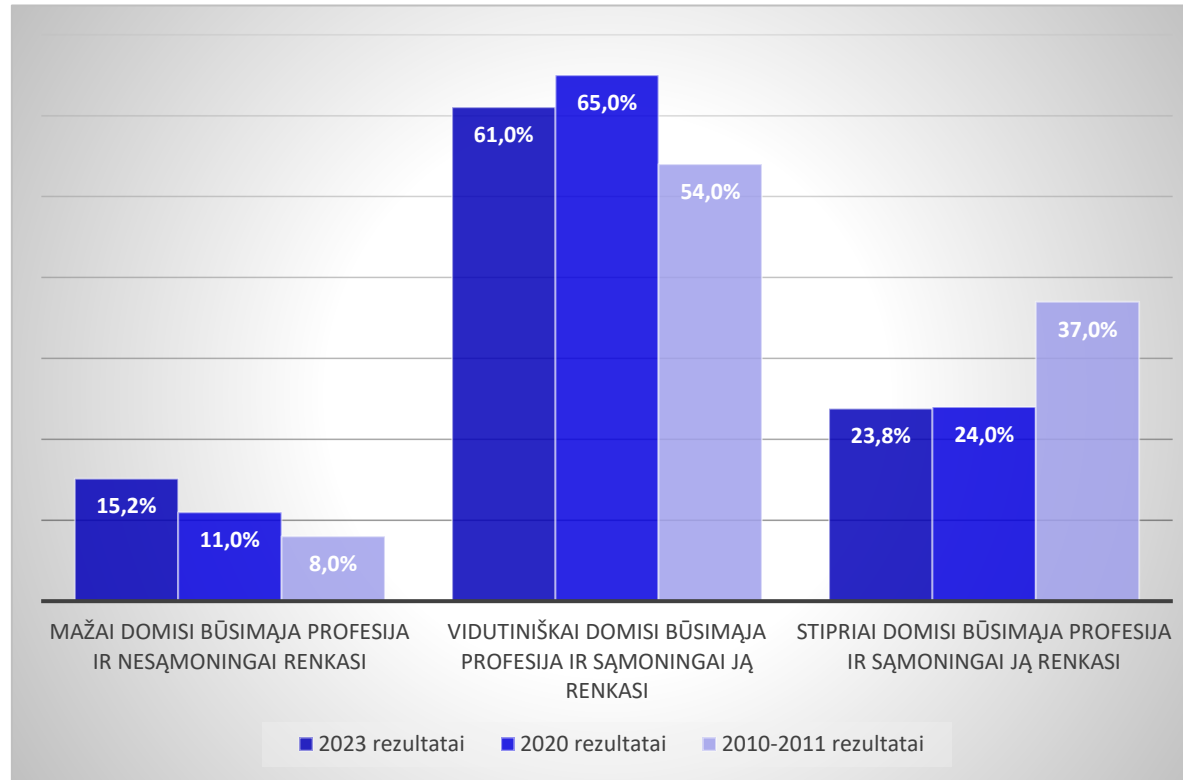
2023 m. tyrimą atliko MB „Darjama“. Apklausa vyko spalio-gruodžio mėn., 25 atrinktose savivaldybėse apklausti 1 589 jaunuoliai.

MOKYKLA: Pažangumas

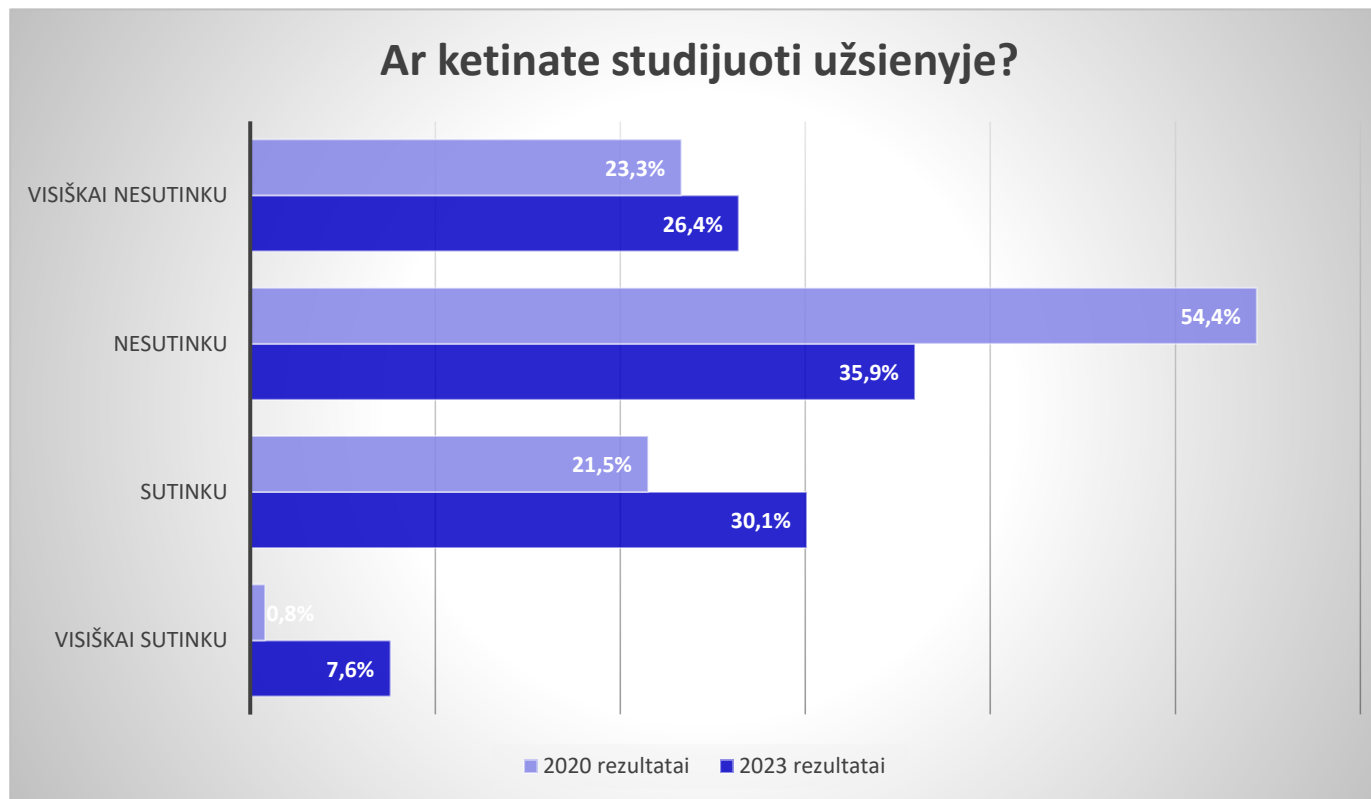
Pažangumo rodiklis bėgant metams stipriai kinta. Labiausiai pastebima 7,51-8,5 balais besimokančių moksleivių dalis – 2023 m. ji siekė 38,6 proc. ir yra didžiausia per visą tyrimo laikotarpį.

MOKYKLA: Domėjimasis būsima profesija

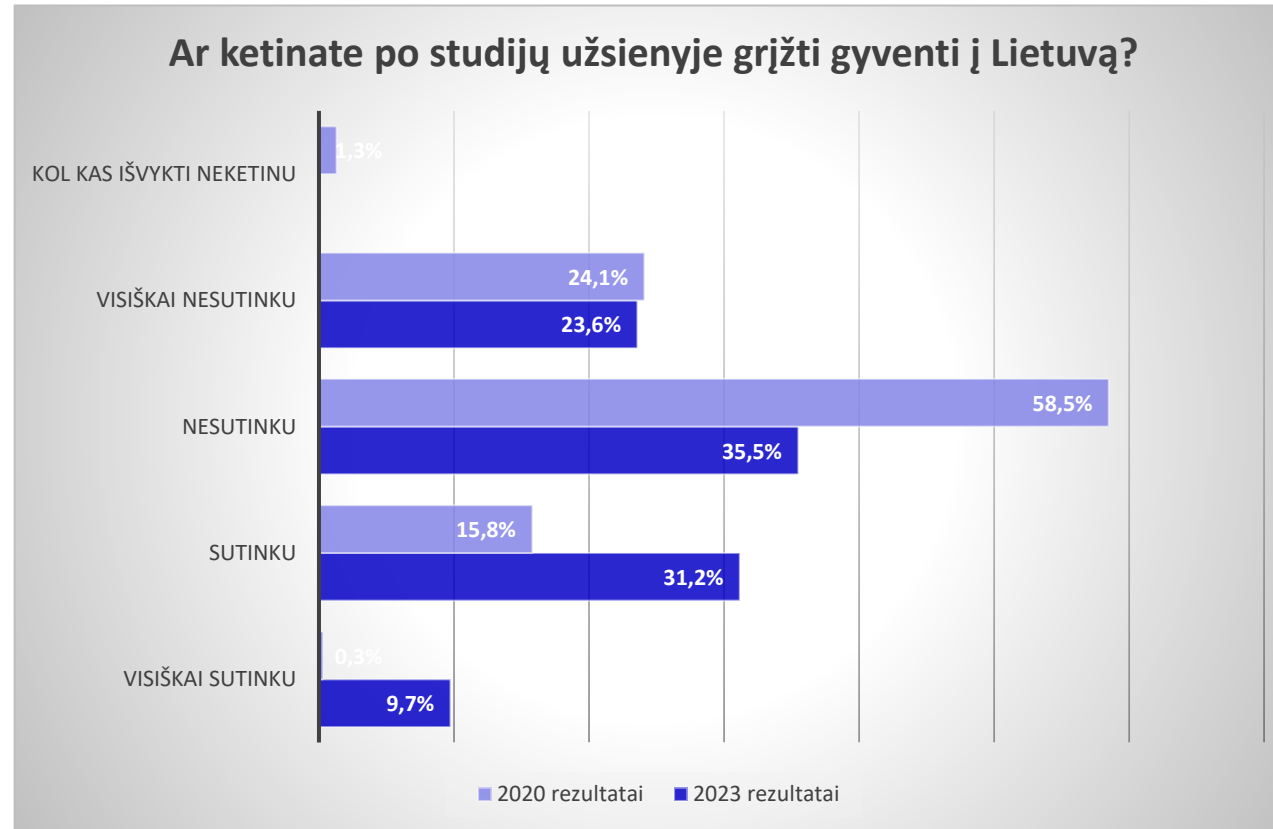
Moksleivių domėjimasis būsima profesija šiek tiek mažėja, stipriai besidominčių būsima profesija dalis 2020 m. lyginant su 2010-2011 m. tyrimo rezultatais krito 13 proc. ir išliko panaši 2023 m. Mažai besidominčių būsima profesija dalis nuosekliai didėjo lyginant visų trijų tyrimų duomenis, 2020 m. padidėjo 3 proc., o 2023 m – 4,2 proc.

MOKYKLA: Studijų užsienyje ketinimai

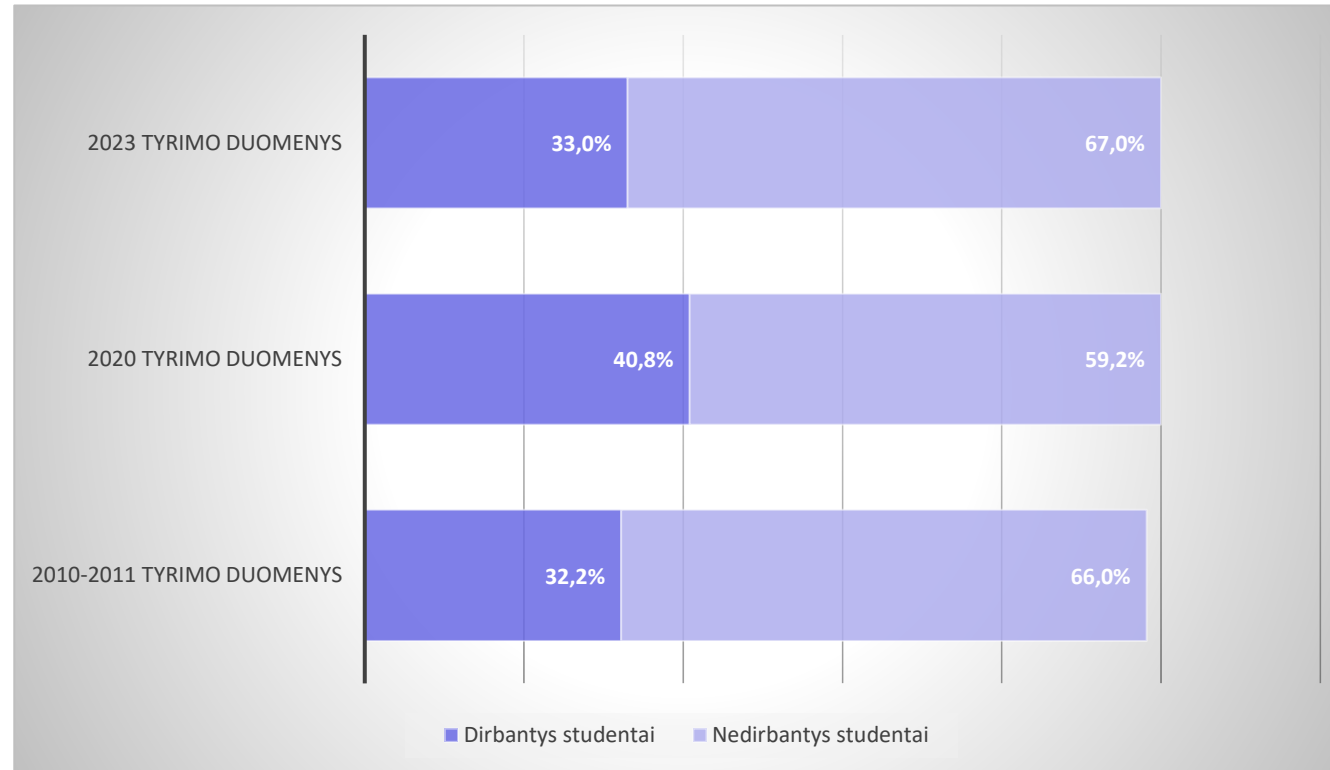
Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2020 m. tyrimo užfiksuota reikšmingai (15,4 proc.) išaugusi moksleivių dalis, kurie ketina studijuoti užsienyje.

MOKYKLA: Grįžimo į Lietuvą ketinimai

2023 m. tyrime moksleiviai daug dažniau (24,8 proc.) nurodė ketinantys po studijų užsienyje grįžti į Lietuvą.

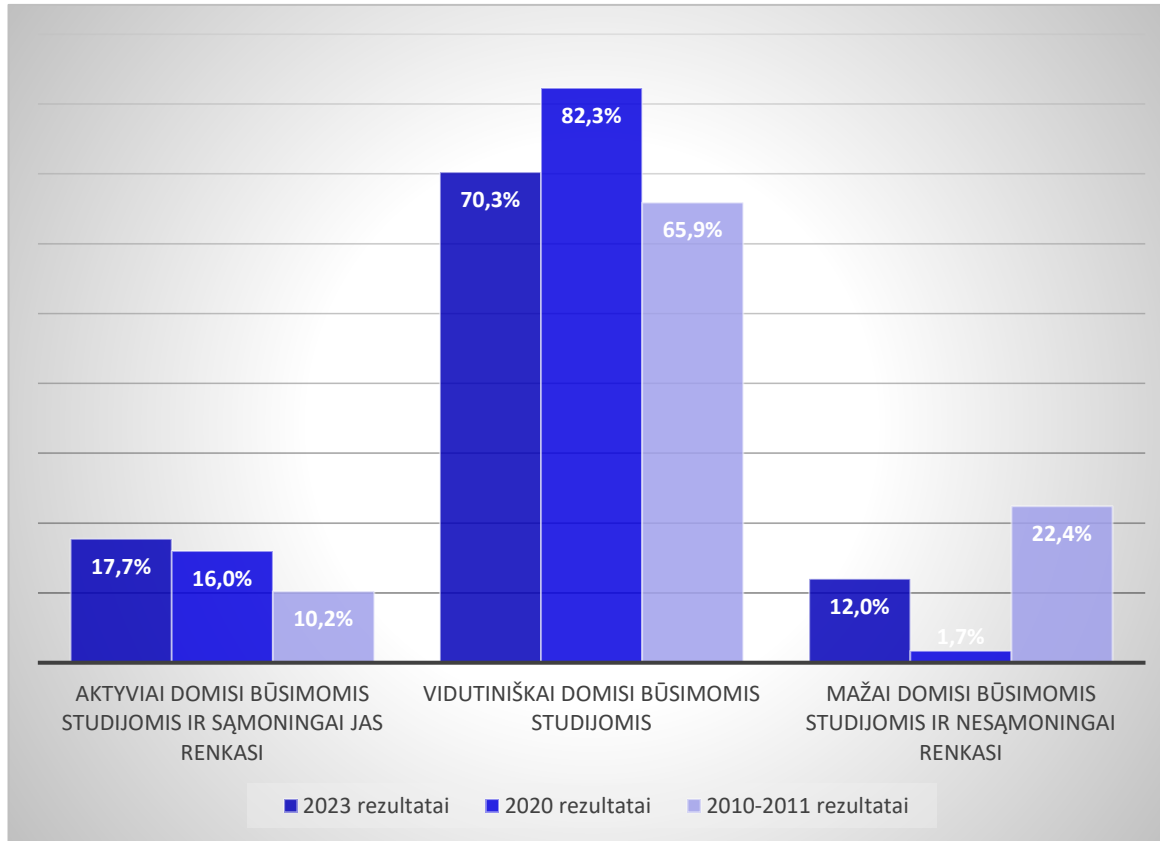
STUDIJOS: Dirbantys studentai

Dirbančių studentų dalis 2023 m. grįžo į 2010-2011 m. lygį. Lyginant su 2020 m. duomenimis, užfiksuotas 7,8 proc. dirbančių studentų dallies sumažėjimas.

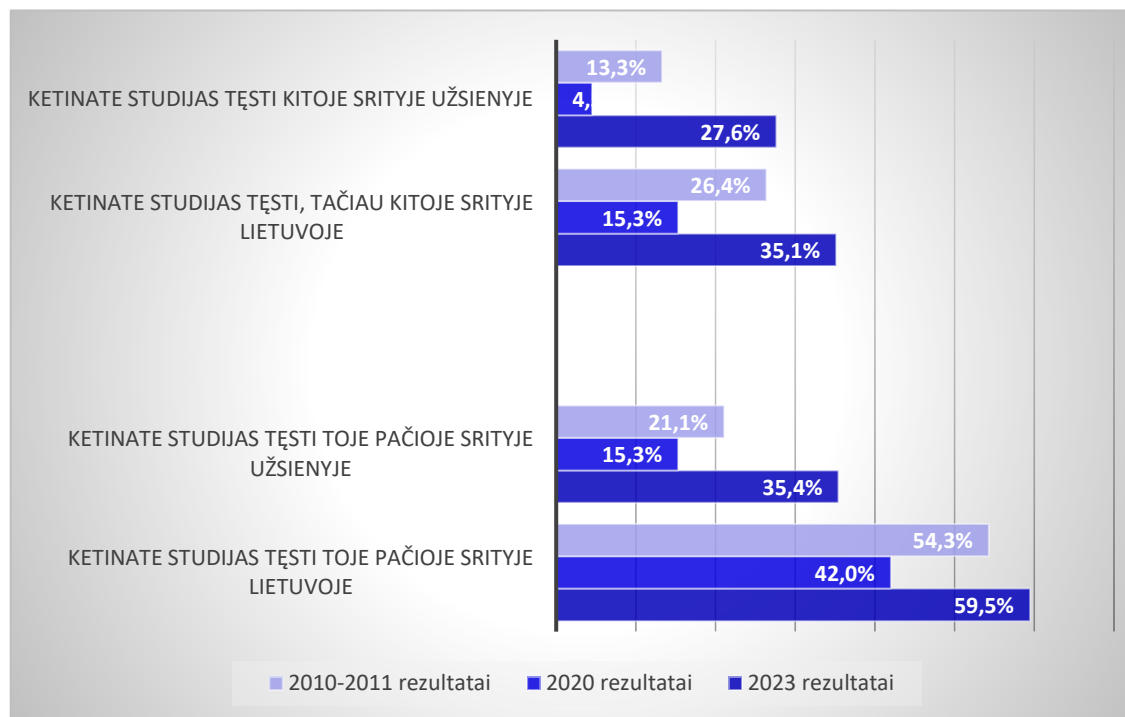

STUDIJOS: Studijų pasirinkimo sąmoningumas

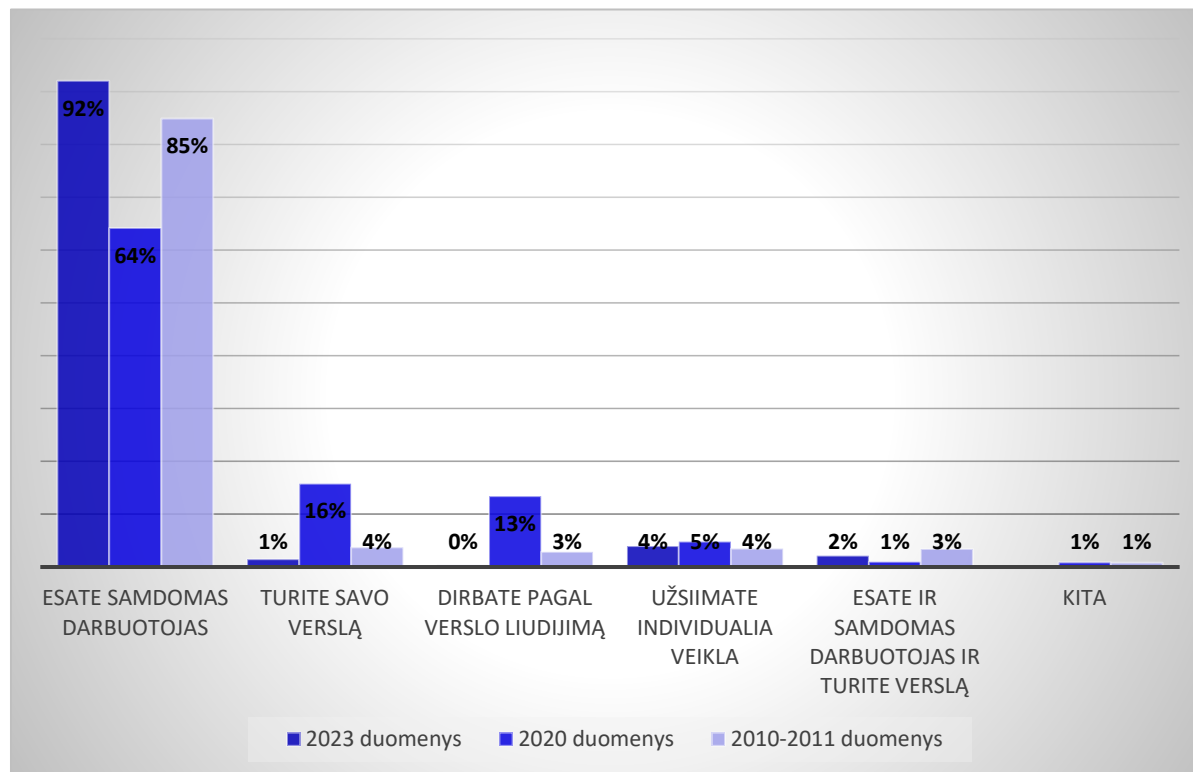
- Jaunuolių sąmoningumas renkantis studijas pamažu auga. Nors pastebima, kad padaugėjo ir mažai besidominčių ir nesąmoningai profesiją renkančių studentų.
- Analizuojant 2023 m. duomenis buvo nustatyta sąsaja tarp studijų pasirinkimo sąmoningumo ir žmogiškojo kapitalo – kuomet asmuo turi daugiau žmogiškojo kapitalo (dažniau skaito knygas, eina į teatrą, skiria laiką hobiui), tuo studijos labiau atitinka asmens interesus. Šiame kontekste žmogiškasis kapitalas išreiškia asmens informuotumą apie įvairias studijų programas, jų skirtumus ir savo paties norus. Socialinis kapitalas (intensyvus bendravimas su draugais, socialinis palaikymas iš draugų) taip pat pozityviai veikia studijų pasirinkimo sąmoningumą.

STUDIJOS: Ketinimai tęsti studijas

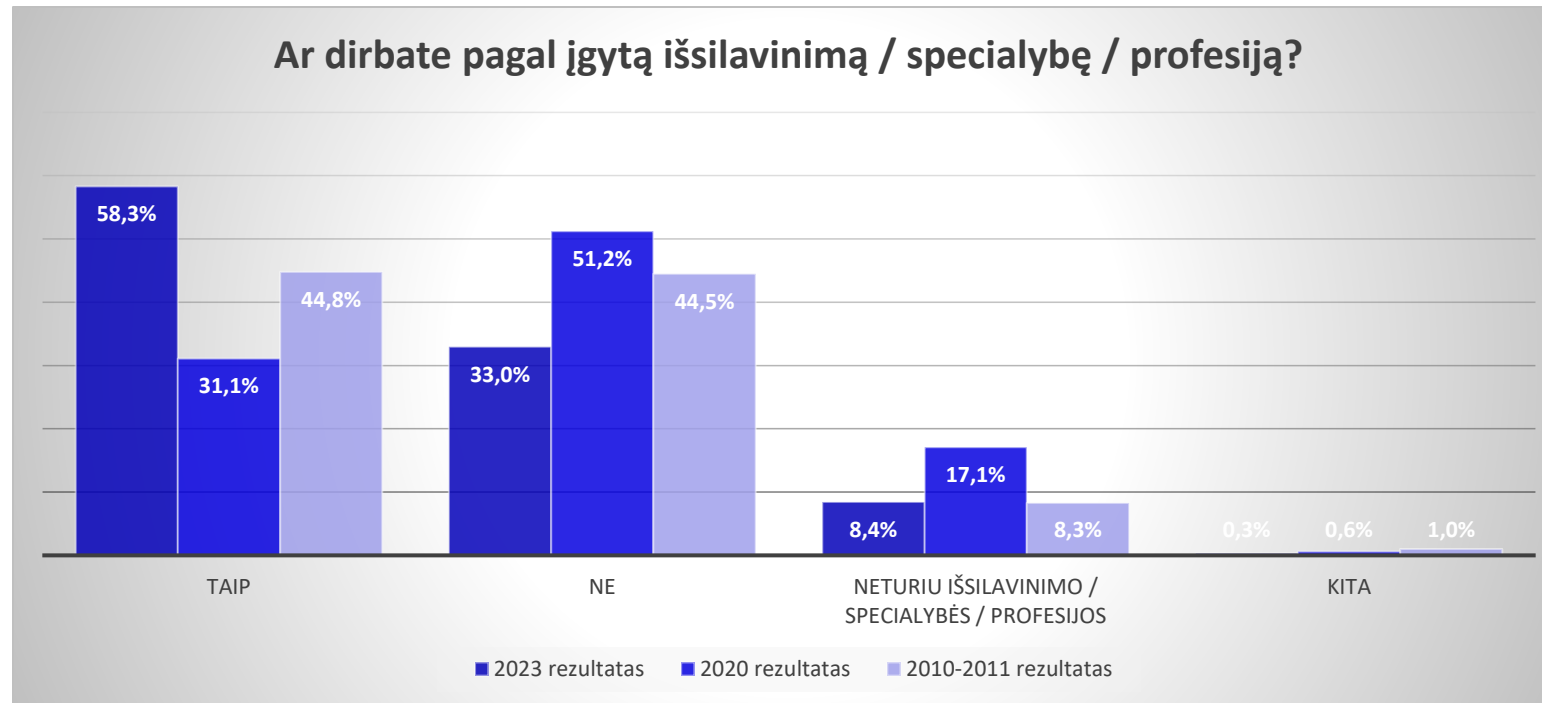
2020 m. buvo užfiksuotas ketinančių tęsti studijas tiek Lietuvoje, tiek užsienyje dalies mažėjimas, bet 2023 m. ši dalis vėl išaugo ir ketinančių tęsti studijas, tiek Lietuvoje, tiek užsienyje skaičius buvo aukščiausias per visą tyrimo laikotarpį.

DARBAS: Darbinis statusas

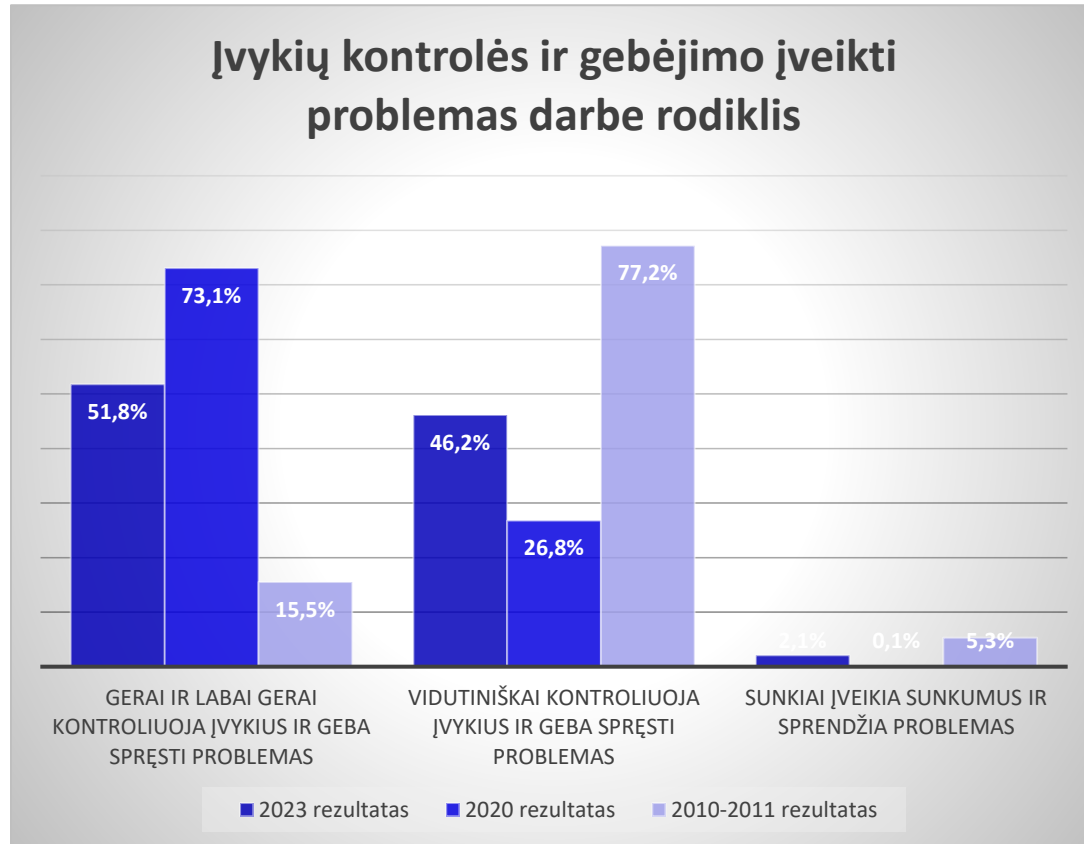
Pastebima vėl išaugusi apklausoje dalyvavusių samdomų darbuotojų dalis, kuri buvo sumažėjusi 2020 m. Taip pat pastebimas sumažėjęs darbo pagal verslo liudijimą kaip savarankiško darbo formos populiarumas.

DARBAS: Darbas pagal išsilavinimą

Lyginant 2023 m. rezultatus su 2010-2011 m. ir 2020 m. tyrimų duomenimis, matyti, kad jaunų žmonių, dirbančių pagal įgytą specialybę, dalis yra kintanti. Dirbančiųjų pagal įgytą specialybę dalis ženkliai sumažėjo 2020 metų tyrime, o 2023 metų tyrime ji beveik dvigubai išaugo lyginant su 2020 metais ir aplenkė 2010-2011 metų lygį.

DARBAS: Įvykių kontrolė ir gebėjimas įveikti problemas darbe

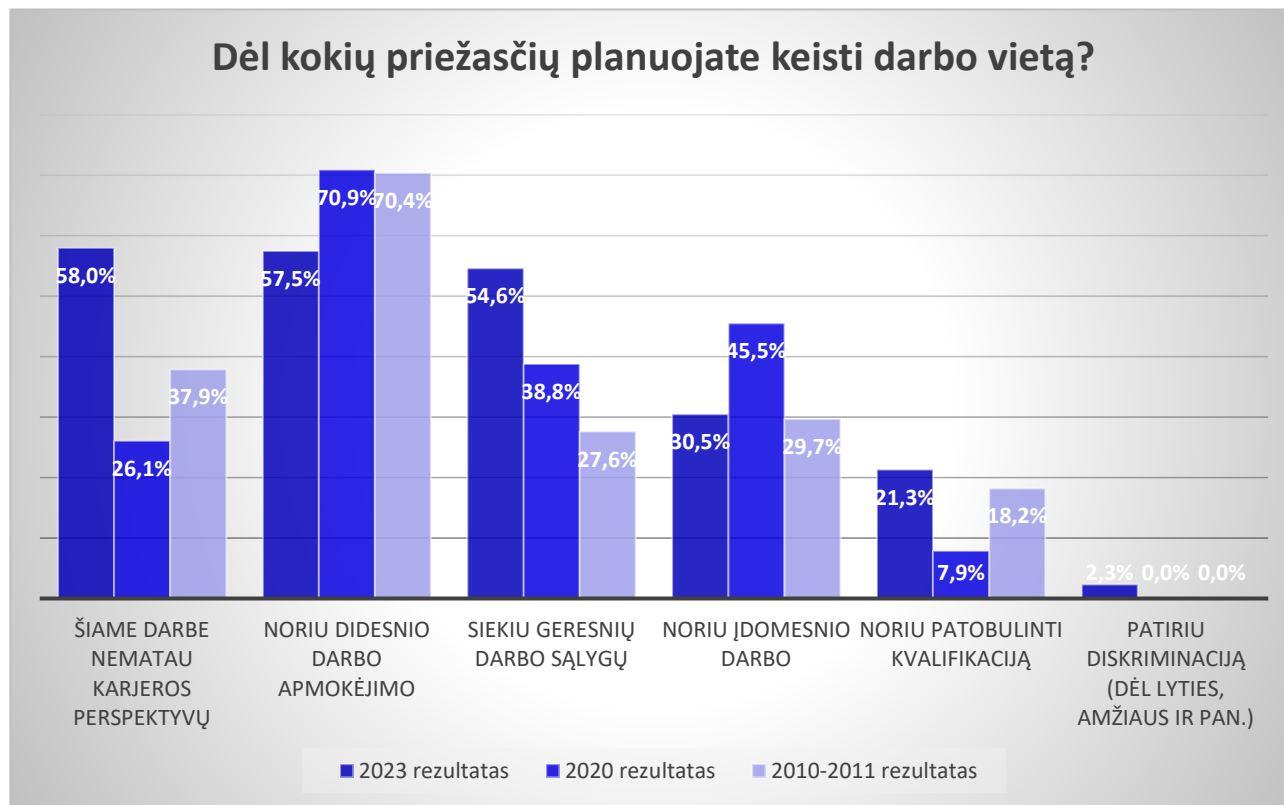
- Lyginant 2010-2011 m., 2020 m. ir 2023 m. matavimus, stebimas labai didelis jaunų darbuotojų, kuriems sekasi gerai ir labai gerai kontroliuoti įvykius bei spręsti problemas darbe, dalies augimas 2020 m. (nuo 2010-2011 m. iki 2020 m. ji išaugo nuo 15,5 iki 73,1 proc.) ir kritimas 2023 m. (sumažėjo 21,3 proc. (iki 51,8 proc.)).
- Tiek 2020 m., tiek 2023 m. atliktų tyrimų duomenys rodė, kad problemos darbe tiesiogiai koreliuoja su psichinės ir fizinės sveikatos problemomis bei psichotropinių medžiagų (alkoholis, migdomieji) vartojimu siekiant nusiraminti. Be to, tyrimo rezultatai rodė, kad tie, kas susiduria su problemomis darbe ir negeba kontroliuoti įvykių darbe, jaučiasi nesaugūs šalyje, mažiau laisvi, mano, kad pilietinė veikla nėra palaikoma aplinkinių.

DARBAS: Ketinimai keisti darbą

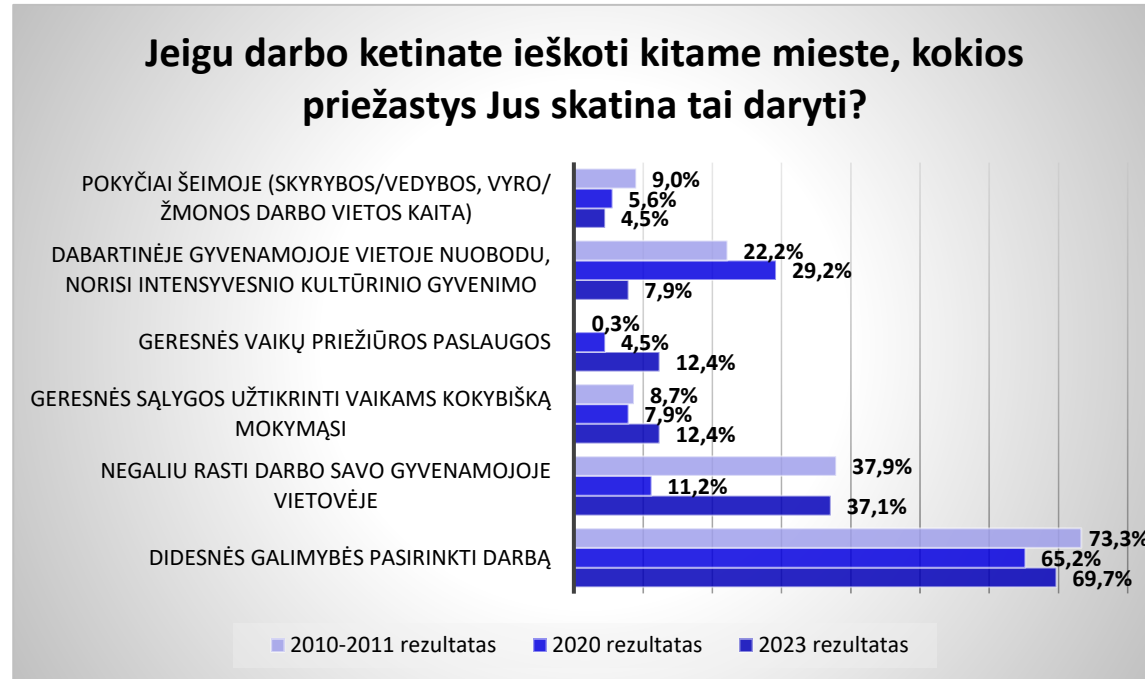
2023 m. norinčių keisti darbo vietą respondentų buvo 5 proc. daugiau nei 2020 m., tačiau vis tiek net 16 proc. mažiau nei 2010-2011 m.

DARBAS: Priežastys keisti darbo vietą

- 2020 m. atlikto tyrimo rezultatai leido manyti, kad tie, kas ketina keisti darbą, nesiekia spręsti problemų, bet nuo jų bėga ir atitinkamai pasižymėjo mažesniu pilietiniu aktyvumu, jų aplinka buvo mažiau politiškai aktyvi ir požiūris į politiką buvo negatyvesnis, dažniau vartojo alkoholį, turėjo prastesnę psichinę ir fizinę sveikatą, pasižymėjo nekonstruktyviu problemų sprendimu (dažniau vartojo alkoholį), neturėjo palaikymo šeimoje.
- 2023 m. tyrimas rodo, kad asmens sprendimas keisti darbą yra daugiau mažiau racionalus. Respondentams daug svarbesnės tapo karjeros perspektyvos darbe bei geresnės darbo sąlygos.

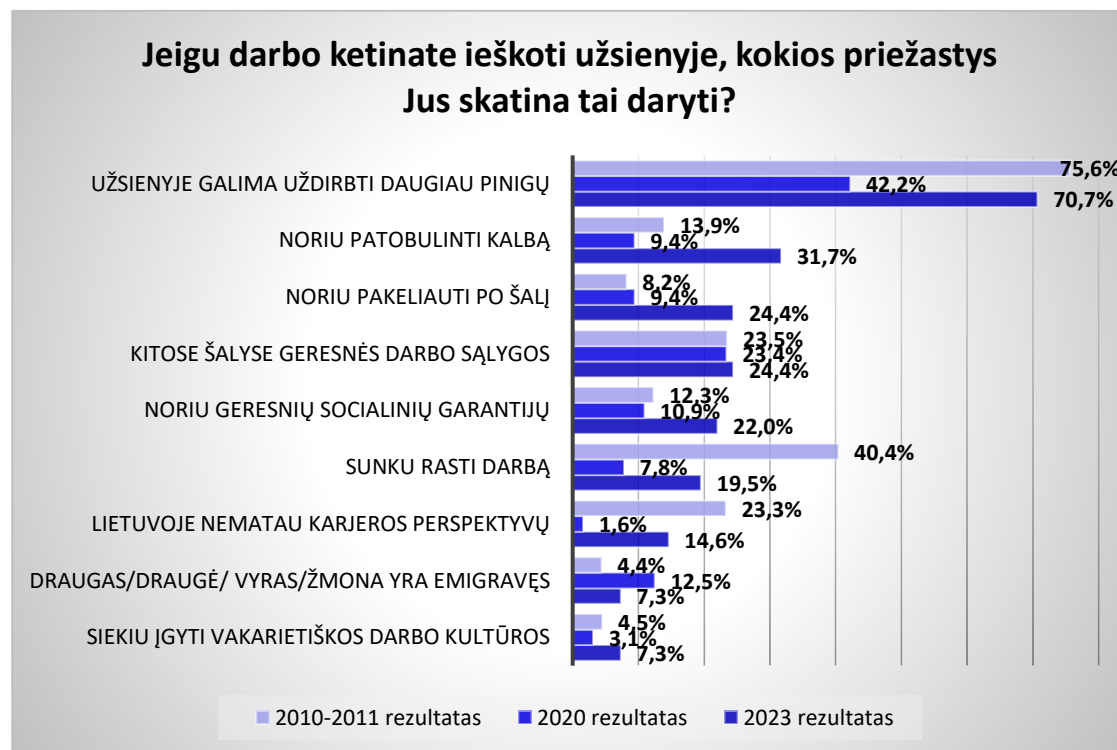
DARBAS: Darbo paieškų kitame mieste priežastys

Respondentus ieškotis darbo kitame mieste ir toliau labiausiai skatina didesnės galimybės pasirinkti darbą. 2023 m., lyginant su 2020 m., taip pat vėl išaugo (iki 37,1%) dalis asmenų, kuriems iš viso nepavyksta susirasti darbo savo gyvenamojoje vietoje. Pastebimas sumažėjęs (21 proc.) intensyvesnio kultūrinio gyvenimo priežasties svoris.

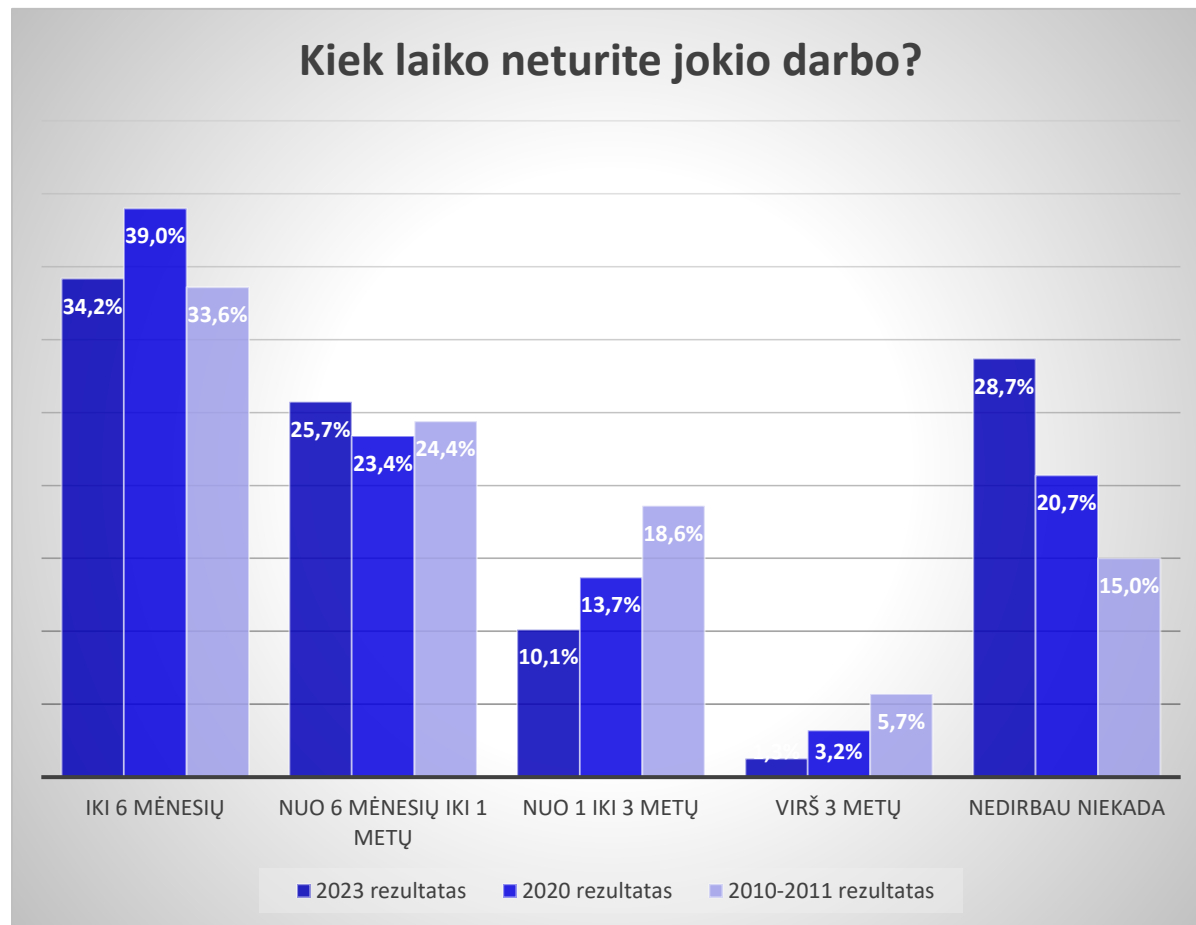

DARBAS: Darbo paieškų užsienyje priežastys

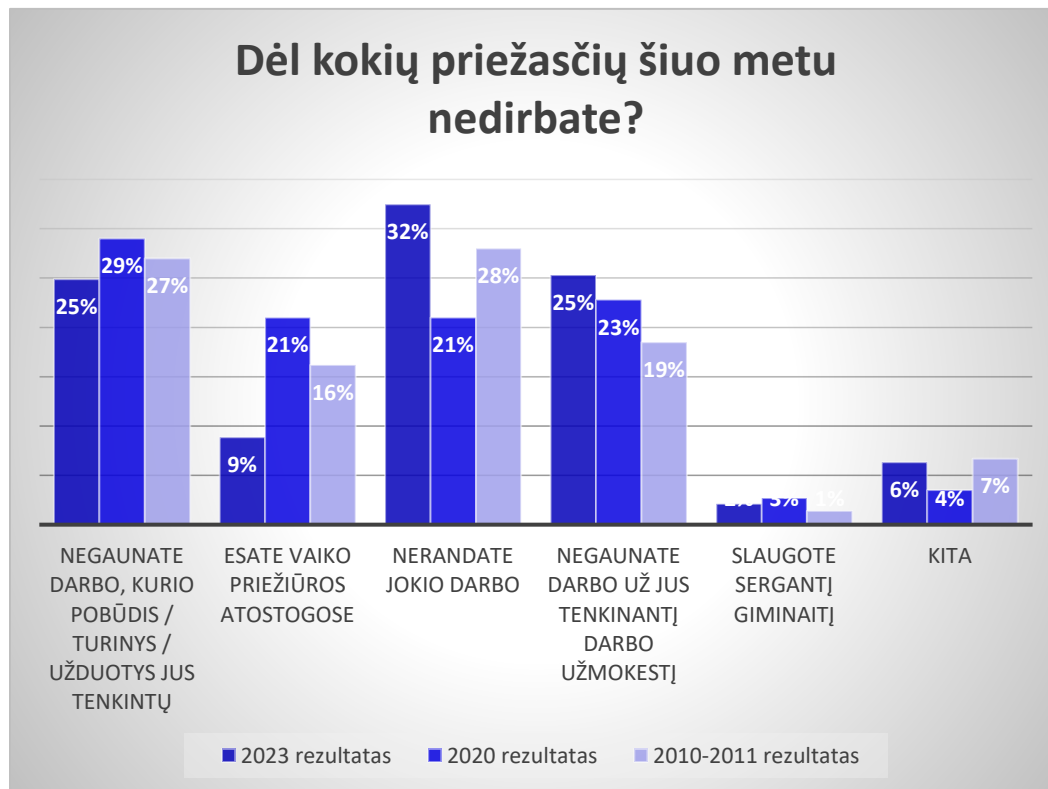
2020 m. nebuvo tokia svarbi 2023 m. jaunimui vėl stipriai imponuoja aukštesnio atlyginimo galimybė. Lyginant su ankstesniais metais, pastebėtas padidėjęs noro patobulinti kalbą ir pakeliauti po šalį priežasčių populiarumas. Taip pat jaunimui vis svarbesnės tampa geresnės socialinės garantijos.

DARBAS: Nedirbančių ir nesimokančių jaunuolių nedarbo trukmė

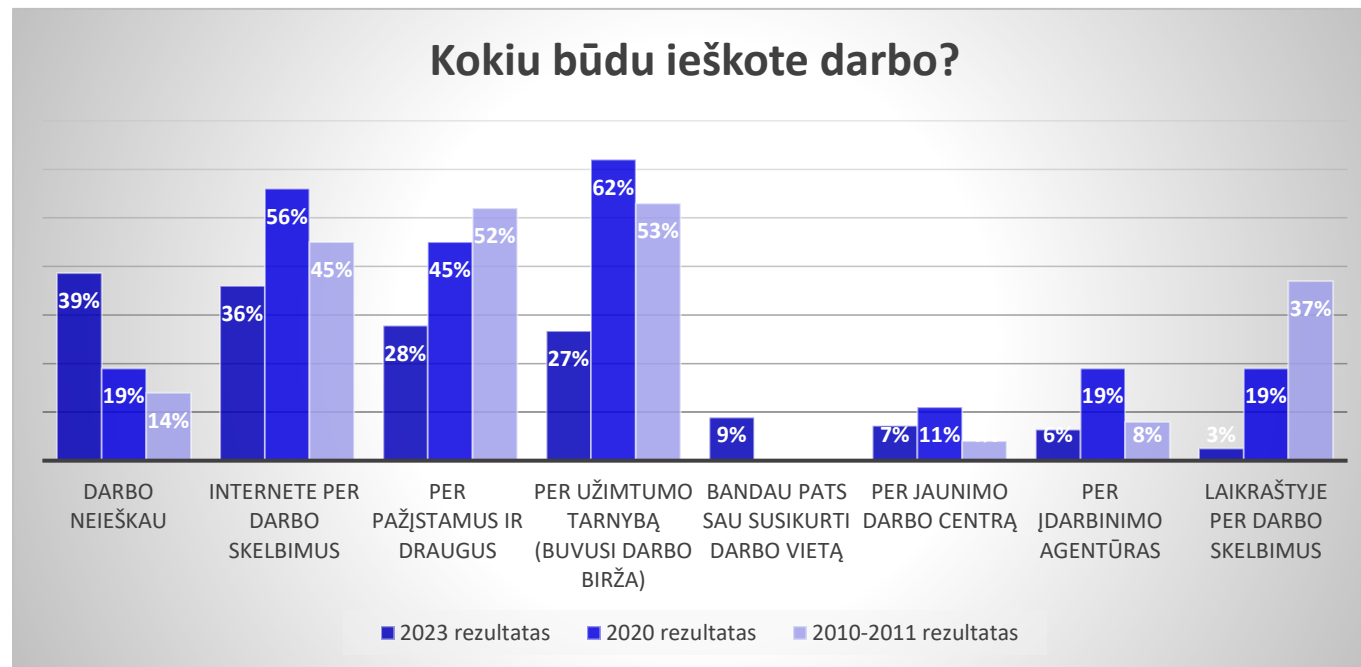
- Tarp jaunimo, kuris nedirba ir nesimoko, dominuoja santykinai trumpalaikis ir ilgalaikis nedarbas.
- Nuo 2010-2011 m. tyrimo nuosekliai mažėjo nedirbančių 1-3 metus (nuo 18,6 iki 10,1 proc.) ir nuosekliai daugėjo niekada nedirbusių (nuo 15 iki 28,7 proc.).
- 2020 m. atlikto tyrimo duomenų analizė rodė, kad kuo jaunas asmuo ilgiau neturi darbo, tuo dažniau laisvalaikį leidžia prie kompiuterio. 2023 m. tyrimas išryškino, kad kuo asmuo ilgiau nedirba, tuo jis mažiau pastangų deda darbo paieškai, be to, asmuo yra labiau patenkintas savo laisvalaikiu ir neigiamai atsiliepia apie pilietiškumą.

DARBAS: Nedirbančių ir nesimokančių jaunuolių nedarbo priežastys

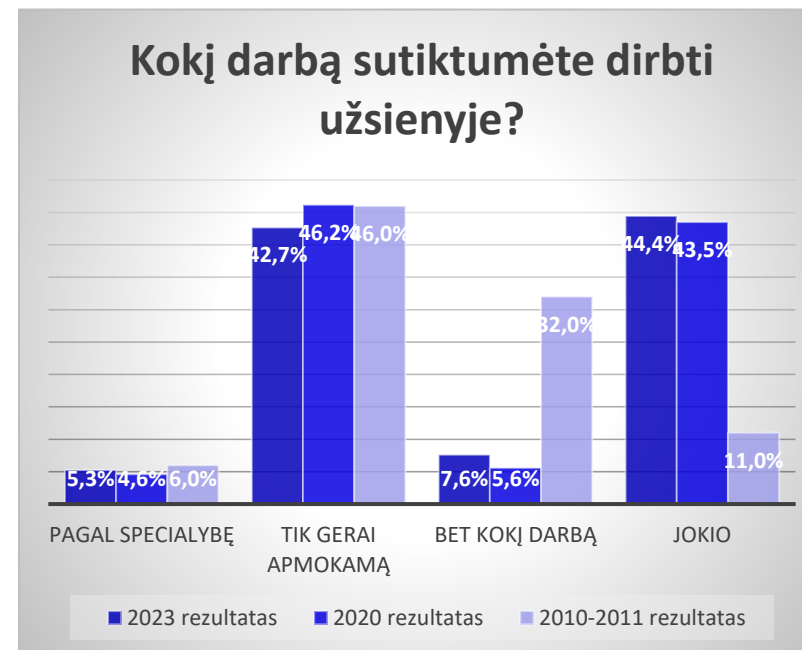
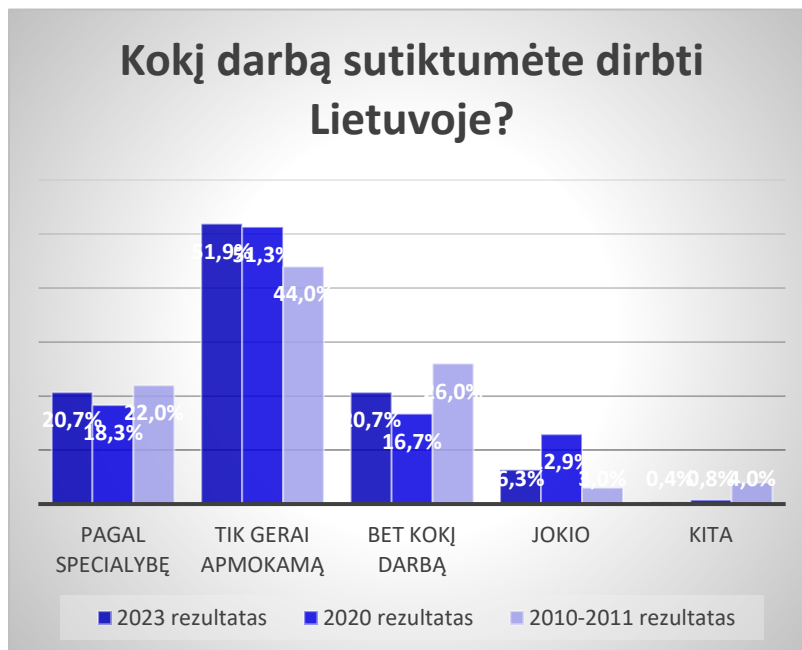
- 2020 m. smukusi vėl išaugo jaunų asmenų, kuriems visiškai nepavyksta rasti darbo, dalis. Vis daugiau asmenų negauna juos tenkinančio darbo užmokesčio.
- 2020 m. tyrimo duomenų analizė rodė, kad kuo jaunas asmuo ilgiau neturi darbo, tuo dažniau laisvalaikį leidžia prie kompiuterio. 2023 m. tyrimas išryškino kitas nedirbančio ir nesimokančio jaunimo savybes: kuo asmuo ilgiau nedirba, tuo jis mažiau pastangų deda darbo paieškai, mažiau patenkintas savo laisvalaikiu ir neigiamai atsiliepia apie pilietiškumą.

DARBAS: Nedirbančių ir nesimokančių jaunuolių darbo paieškos būdai

2023 m. dažniausiai darbo buvo ieškoma internete, per pažįstamus ar per Užimtumo tarnybą, nors visi šie būdai tampa šiek tiek mažiau populiarūs nei ankstesniais metais. 2023 m. tyrime net 20 proc. išaugo jaunuolių, pasisakiusių, kad darbo neieško iš viso, dalis.

DARBAS: Nedirbančių ir nesimokančių jaunuolių norimas darbas Lietuvoje

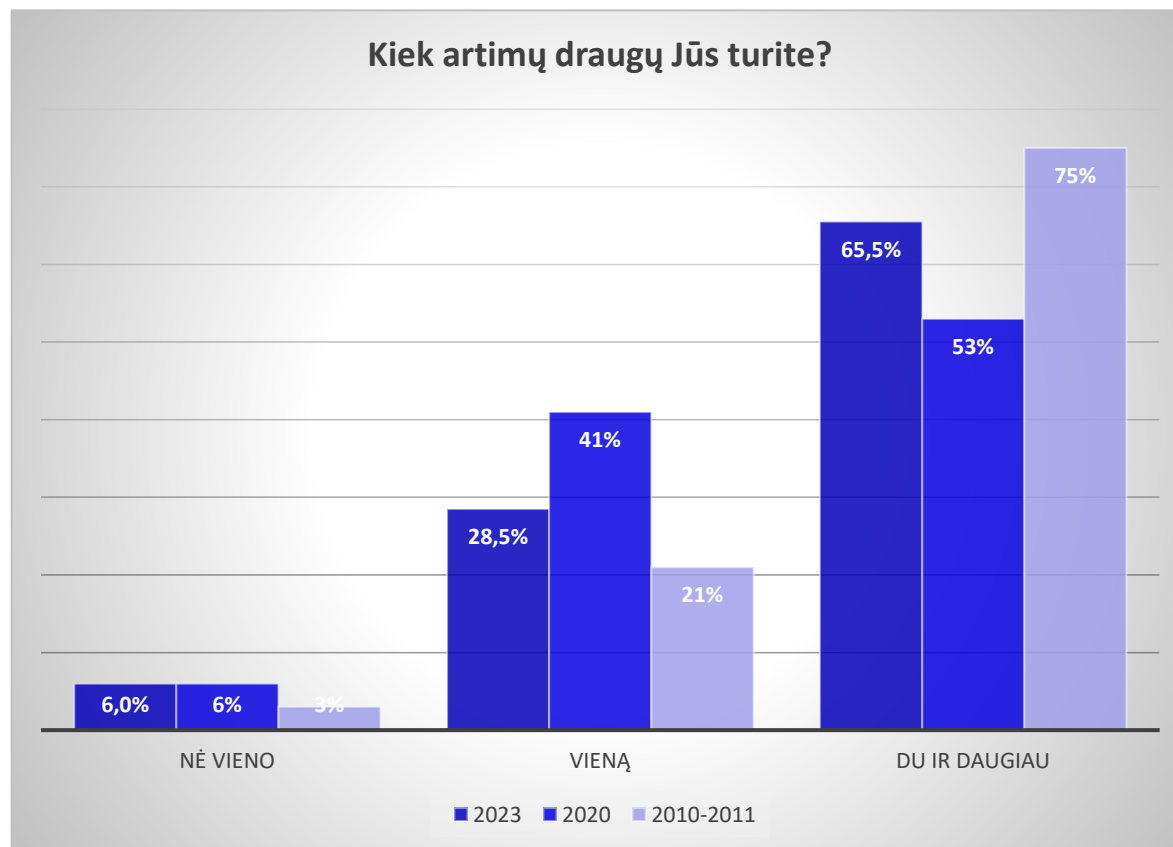

2023 m. nedirbančių ir nesimokančių jaunų žmonių požiūris tiek į darbą Lietuvoje, tiek į darbą užsienyje išliko panašus kaip 2020 m. tyrime. Šiek tiek didesnė jų dalis sutiktų dirbti ir bet kokį darbą. 3,5 proc. sumažėjo respondentų, kurie rinktųsi tik gerai apmokamą darbą užsienyje, dalis.

LAISVALAIKIS: Laisvalaikio praleidimo būdai

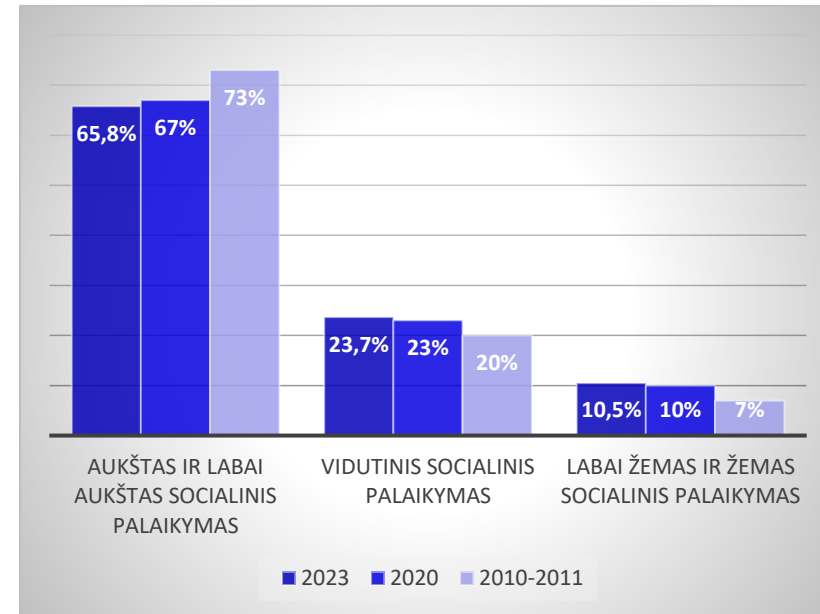
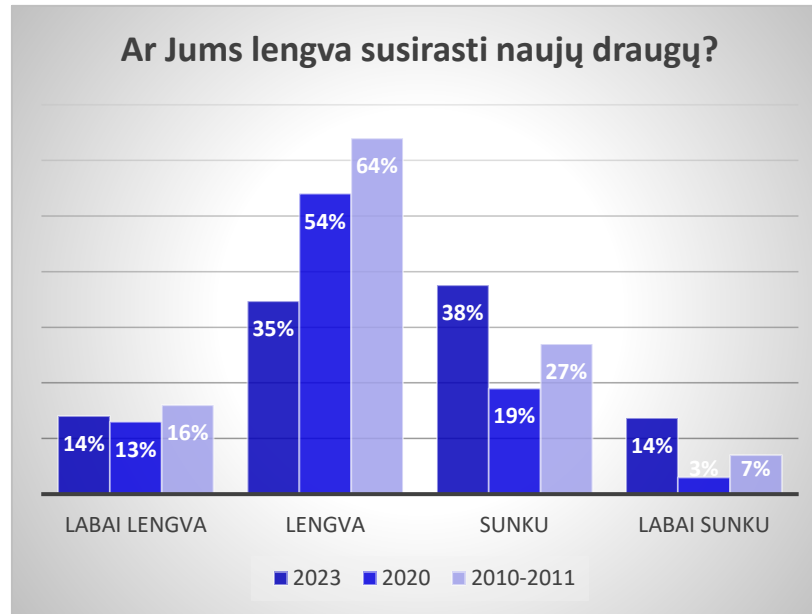
- 2023 m. populiariausi jaunimo laisvalaikio praleidimo būdai buvo susitikimas su draugais (50,2 proc. jaunimo pasirinko atsakymą „dažnai“) bei ėjimas pasivaikščioti (43,9 proc. jaunimo pasirinkimo atsakymą „dažnai“), TV žiūrėjimas (43 proc. jaunimo pasirinkimo atsakymą „dažnai“). Taip pat jaunimas pakankamai dažnai skyrė laiko savo hobiui (40 proc. jaunimo pasirinko atsakymą „dažnai“), ėjo į parduotuves (34,9 proc. jaunimo pasirinko atsakymą „dažnai“) bei skaitė knygą (31 proc.).
- Lyginant su 2010-2011 ir 2020 m. duomenimis, pastebėta, kad 2023 m. jaunimas šiek tiek dažniau laisvalaikį leido skaitydamas knygas (2010 – 2011 m. „labai dažnai“ ir „dažnai“ knygų skaitančių respondentų dalis buvo 34,5 proc., 2020 m. – 23,2 proc., tuo tarpu 2023 m. šis procentas išaugo iki 41,3 proc.). Palyginus su 2020 m., populiarėjo kultūrinės veiklos – ėjimas į teatrą, koncertus, parodas, bet taip pat išaugo respondentų, laisvalaikį žaidžiančių kompiuteriu ar einančių į parduotuves, dalis. Daugiau jaunimo dalyvavo jaunimo organizacijų veikloje, lankė saviraiškos užsiėmimus, būrelius. Be to, padaugėjo ėjimo į kavines / naktinius klubus (2023 m. „labai dažnai“ ir „dažnai“ užsiimančių šia veikla buvo 33,7 proc., lyginant su 28,3 proc. 2010 – 2011 m. ir 21,4 proc. 2020 m.)

DRAUGAI: Artimų draugų skaičius

- Artimų draugų skaičius rodo socialinio kapitalo ar socialinio tinklo dydį. Kuo daugiau artimų draugų turi asmuo, tuo didesnes galimybes jis turi, tuo labiau informuotas jis yra.
- 2023 m. rodiklio reikšmė buvo aukštesnė nei 2020 m. tyrime, bet 2 ir daugiau draugų turinčių respondentų skaičius vis dar nepasiekė 2010-2011 m. lygio.
- Santykinai daugiausiai artimų draugų turi moksleiviai ir studentai, o mažiausiai - dirbantieji.

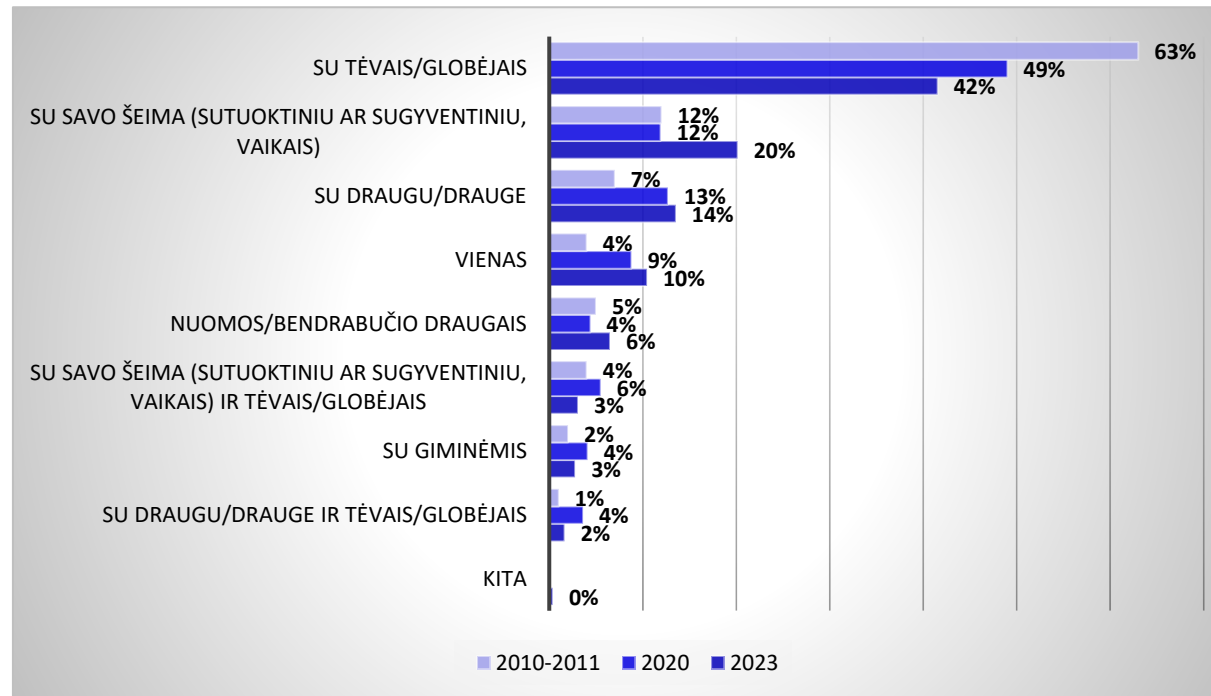
DRAUGAI: Gebėjimas surasti naujų draugų ir socialinis palaikymas

Jauniems žmonėms susirasti naujų draugų darosi vis sunkiau. Draugų socialinis palaikymas atlieka svarbų vaidmenį tiek jauno asmens gyvenimo kelio pasirinkimuose, tiek psichologinėje ir fizinėje sveikatoje. Socialinis palaikymas taip pat toliau pamažu krenta, bet užfiksuotas rodiklio sumažėjimas nuo 2020 m. nėra drastiškas. Daugiausia socialinio palaikymo iš draugų susilaukia dirbantieji, po jų studentai, mokiniai ir mažiausiai - nedirbantis ir nesimokantis jaunimas.

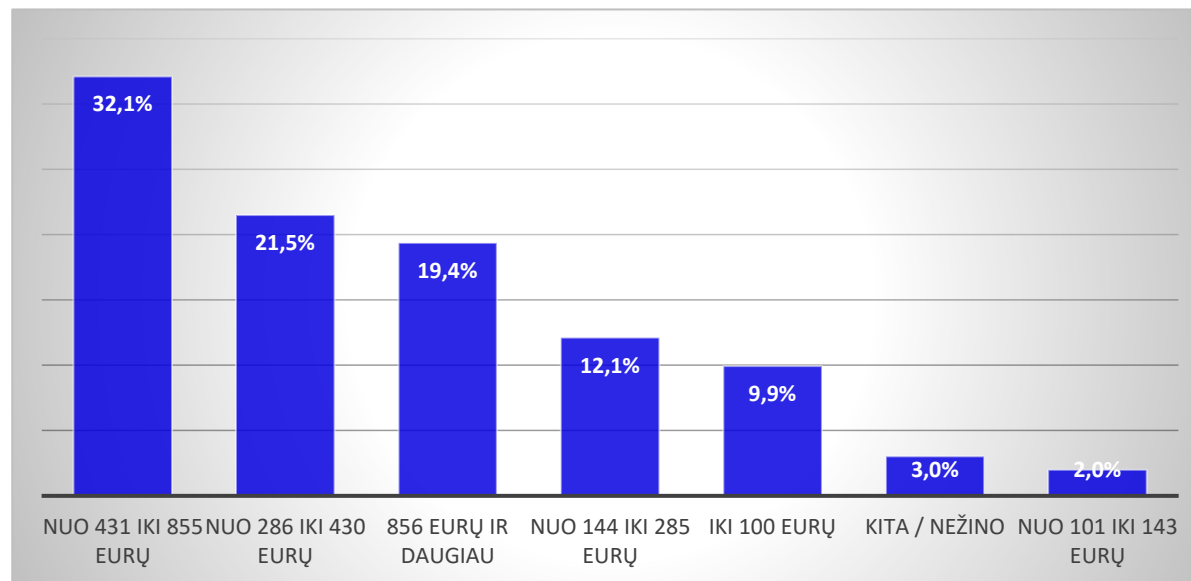
GYVENIMO SĄLYGOS: Gyvenimas kartu su kitais asmenimis

Tai, su kuo gyvena jaunas asmuo, gali būti pozityvu ir negatyvu asmeniui, priklausomai nuo to, kuriame gyvenimo kelio etape asmuo šiuo metu yra. Tai, su kuo asmuo gyvena, yra brandos ir gerovės indikatorius atitinkamame gyvenimo kelio etape.

Matoma tendencija – daugėja jaunų asmenų, gyvenančių atskirai nuo tėvų, daugiau jaunimo gyvena su šeima (sutuoktiniu ar sugyventiniu), taip pat – vieni.

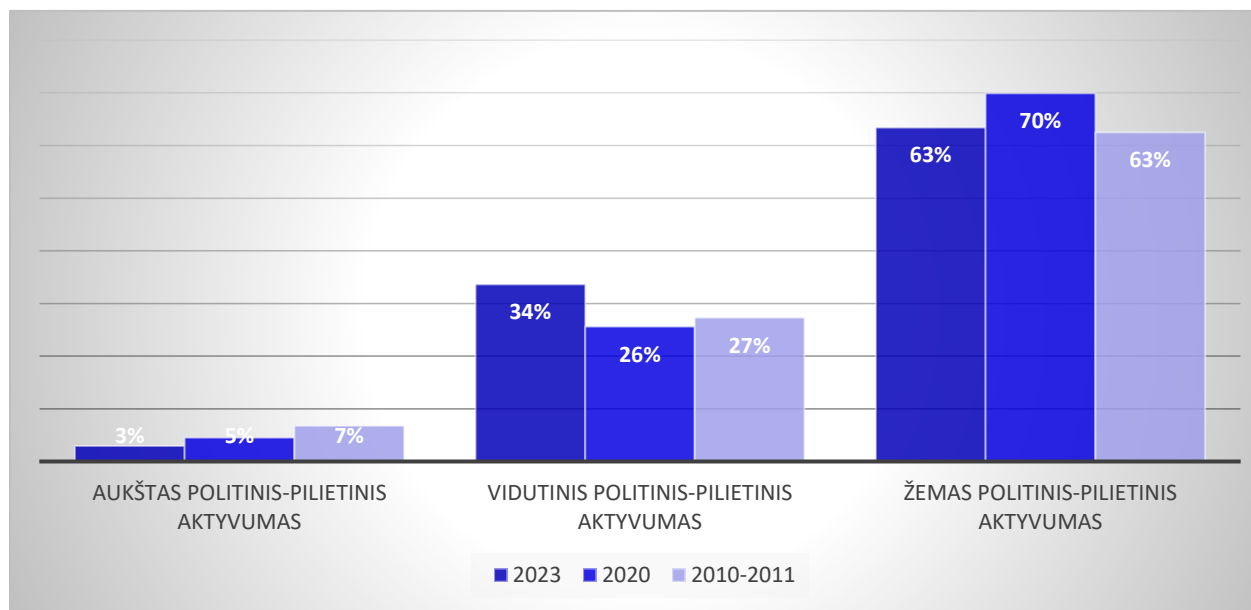
GYVENIMO SĄLYGOS: Vidutinės pajamos vienam namų ūkio nariui per mėnesį

2023 m. daugumos respondentų (53,6 proc.) vienam namų ūkio nariui tenkančios pajamos per mėnesį svyravo nuo 286 iki 855 Eur, beveik ketvirtadalis (24 proc.) pajamos buvo mažesnės ir beveik penktadalis respondentų (19,4 proc.) pajamos buvo didesnės.

Taip pat 2023 m. mokinių grupėje dideli vidutinių pajamų, tenkančių vienam šeimos nariui, skirtumai, rodė didėjančią socialinę nelygybę. Kartu, lyginant su 2020 m. tyrimo duomenimis, didėjo studentų bei nedirbančio ir nesimokančio jaunimo pajamos.

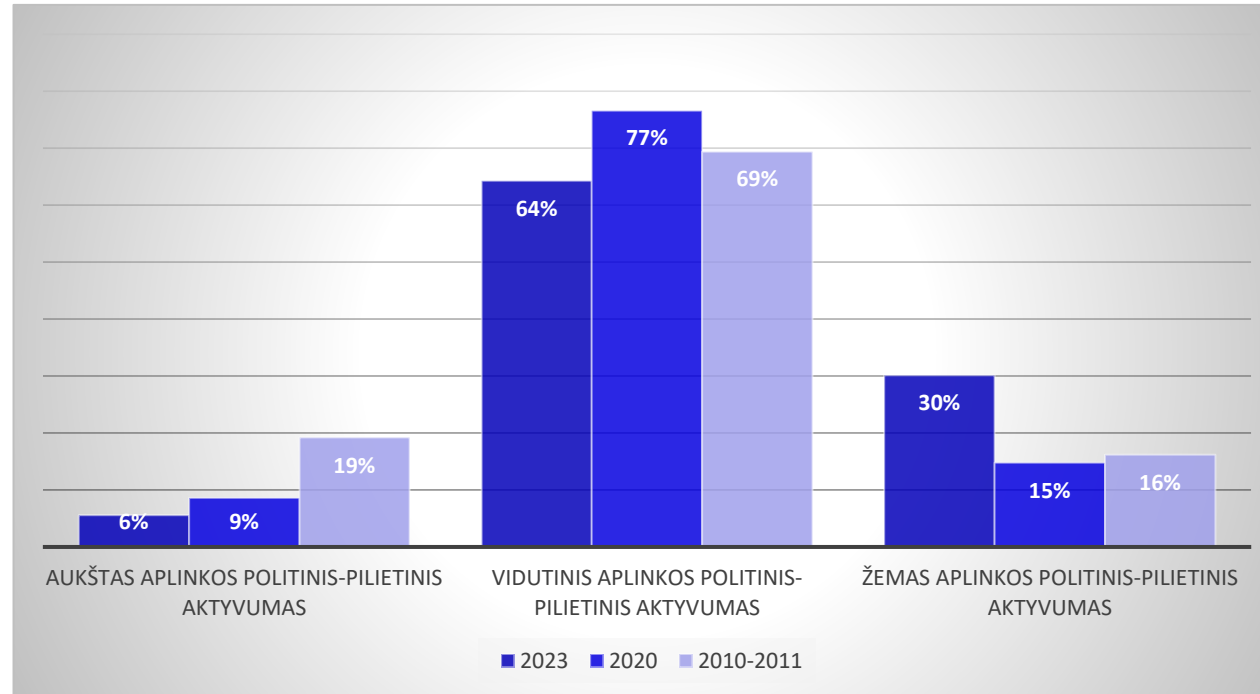
DALYVAVIMAS: Politinis-pilietinis aktyvumas

Politinio-pilietinio aktyvumo rodiklio lygis stabilizavosi – nors aukšto politinio-pilietinio aktyvumo respondentų dalis 2023 m. buvo nežymiai žemesnė, bet išaugo vidutinio politinio-pilietinio aktyvumo jaunuolių dalis. Ypač žemu politiniu-pilietiniu aktyvumu pasižymi 14-19 m. asmenys.

Visose jaunimo grupėse nustatytas teigiamas ryšys tarp politinio-pilietinio aktyvumo ir savanorystės. Dirbančiųjų grupėje prisidėjo išsilavinimas: kuo labiau išsilavinę yra dirbantieji, tuo jie turi didesnę savanoriavimo patirtį ir yra labiau politiškai-pilietiškai aktyvūs.

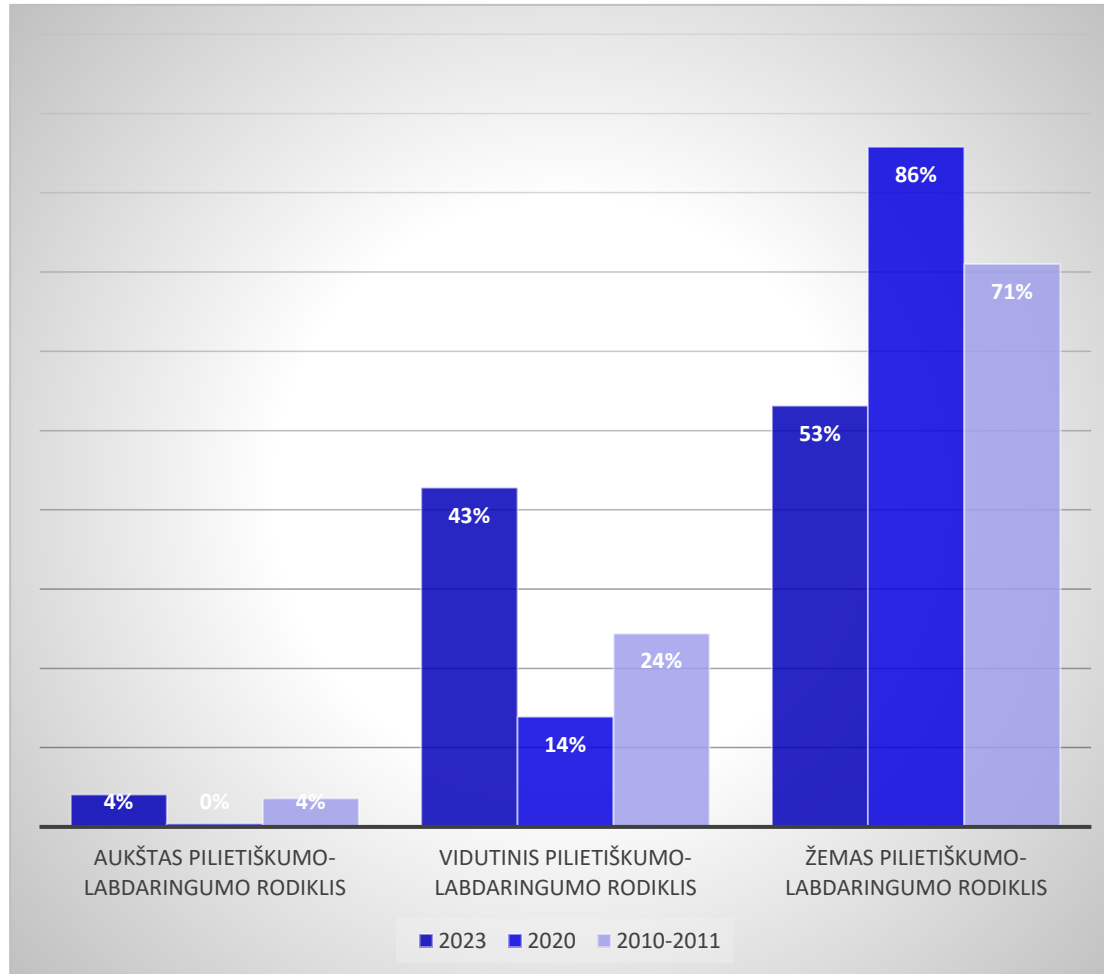
DALYVAVIMAS: Aplinkos politinis-pilietinis aktyvumas

Aplinka atlieka vieną iš esmingiausių funkcijų formuojantis jaunam asmeniui. Asmens aplinkos politinis aktyvumas gali reikšmingai veikti asmens gyvenimo kelią.

Mokinių ir dirbančio jaunimo grupėse aplinkos politinis aktyvumas yra panašus. Mažiausiai aktyvi aplinka yra nedirbančio ir nesimokančio jaunimo atveju.

DALYVAVIMAS: Pilietiškumas- labdaringumas

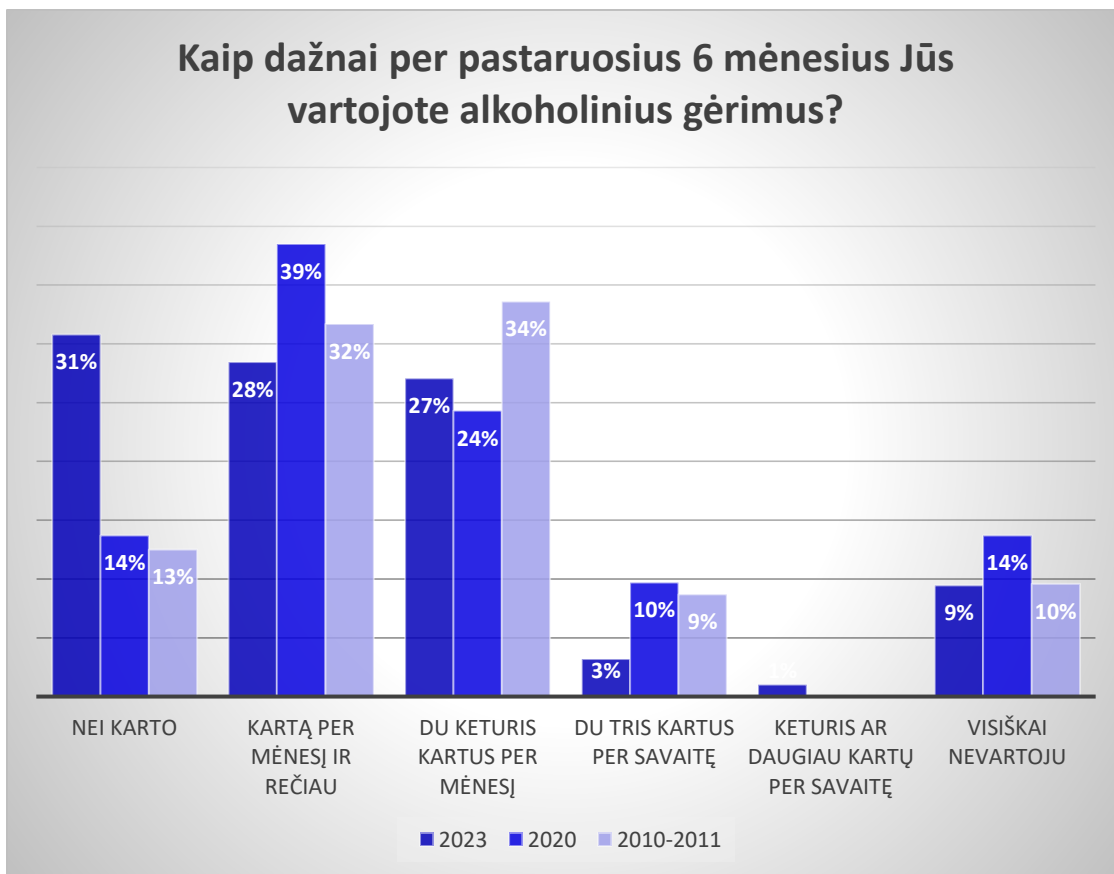
- Asmens pilietiškumas ir labdaringumas yra šalies turtas, nes generuoja teigiamus išorinius poveikius, todėl visuomenės investicija į pilietines labdaringas veiklas yra investicija į socialinę gerovę.
- Pilietiškumo-labdaringumo rodiklio lygis yra išaugęs. Vidutinio pilietiškumo-labdaringumo rodiklio dalis nuo 2020 m. padidėjo 29 proc.
- Mažiausiai pilietiškai labdaringų jaunuolių yra dirbančiųjų grupėje, o daugiausia - studentų grupėje. Nedirbantiems ir nesimokantiems jaunuoliams aukštesnis pilietiškumo-labdaringumo lygis veikia kaip veiksnys, apsaugantis nuo blogos fizinės ir psichologinės savijautos.

DALYVAVIMAS: Dalyvavimas nevyriausybinių organizacijų ir asociacijų veikloje

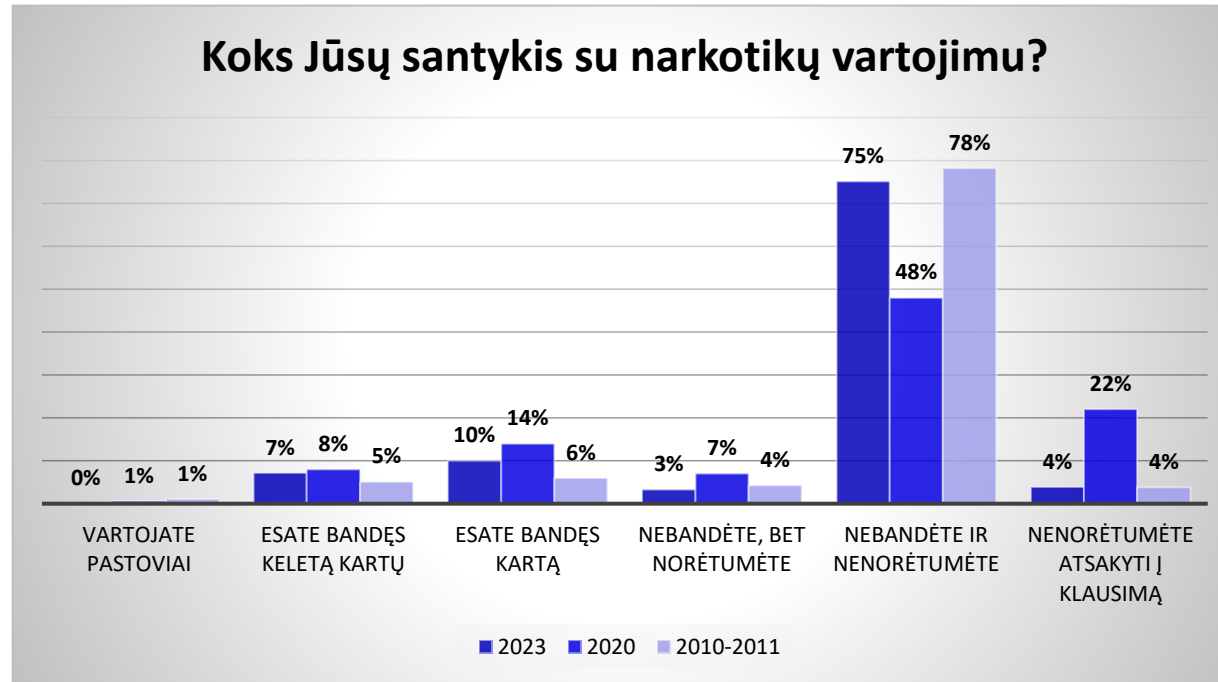
Jaunimo, kuris priklauso nevyriausybinėms organizacijoms bei asociacijoms, skaičius nuo 2020 m. paaugo, bet yra vis tiek žemesnis nei 2010-2011 m. tyrime

ĮPROČIAI: Alkoholio vartojimas

- Lyginant surinktus duomenis su 2010-2011 m. ir 2020 m. tyrimų duomenimis, pastebėta, kad bendrai alkoholio suvartojimas yra kritęs, nes išaugo respondentų, teigiančių, kad per pastaruosius 6 mėn. nevartojo alkoholio iš viso, dalis .
- Alkoholio vartojimas yra problematiškesnis nedirbančio ir nesimokančio jaunimo bei studentų grupėse. Tuo tarpu mažiausiai problematiškas yra dirbančio jaunimo tarpe. Dirbančio jaunimo grupėje intensyvesnis alkoholio vartojimas sietinas su mažesniu socialiniu aktyvumu (skurdesniu laisvalaikiu, daugiau laiko internete, mažiau savanoriavimo), problemomis darbe ir prastesne fizine ir psichine sveikata.

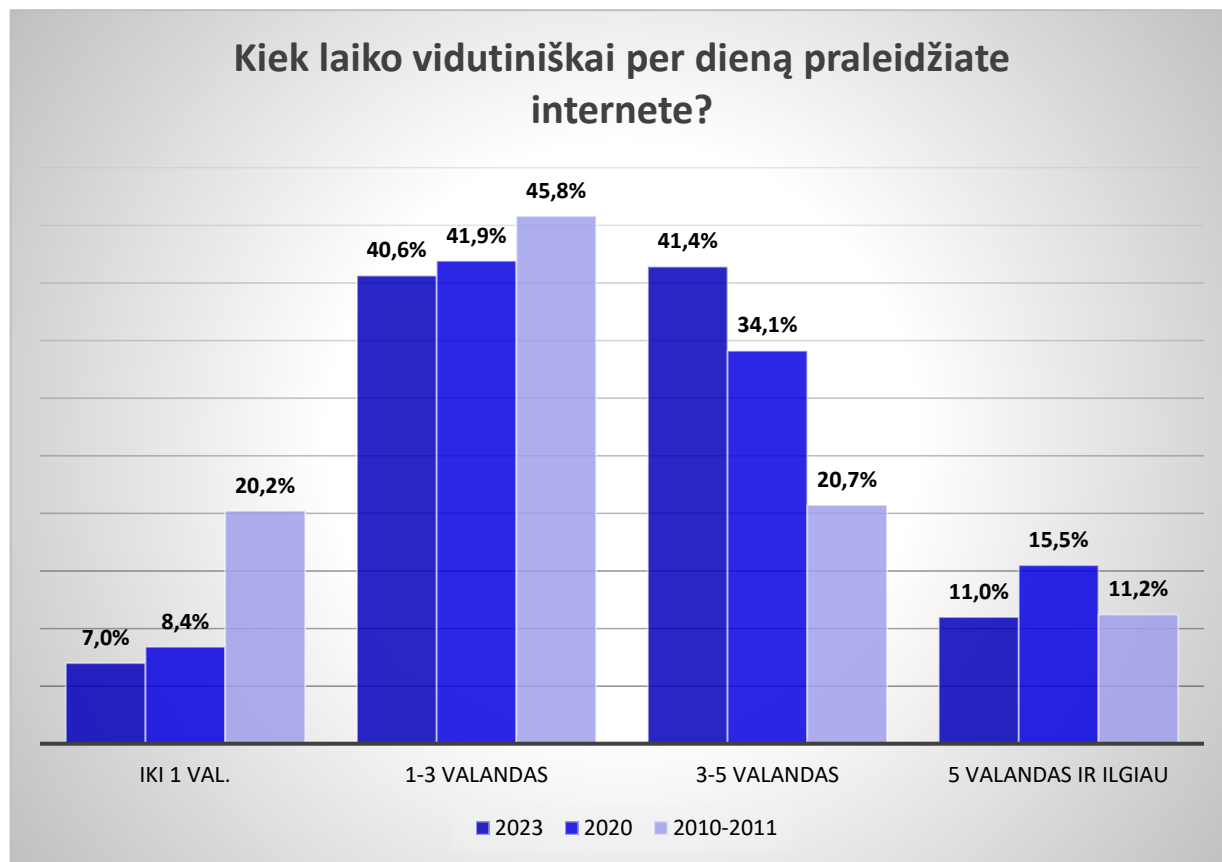
ĮPROČIAI: Narkotikų vartojimas

Lyginant visų tyrimų respondentų santykį su narkotikų vartojimu, pastebėta, kad po narkotikus išbandžiusių asmenų skaičiaus prieaugio 2020 m., 2023 m. rodiklio lygis sumažėjo ir net 78% respondentų nebuvo išbandę narkotikų.

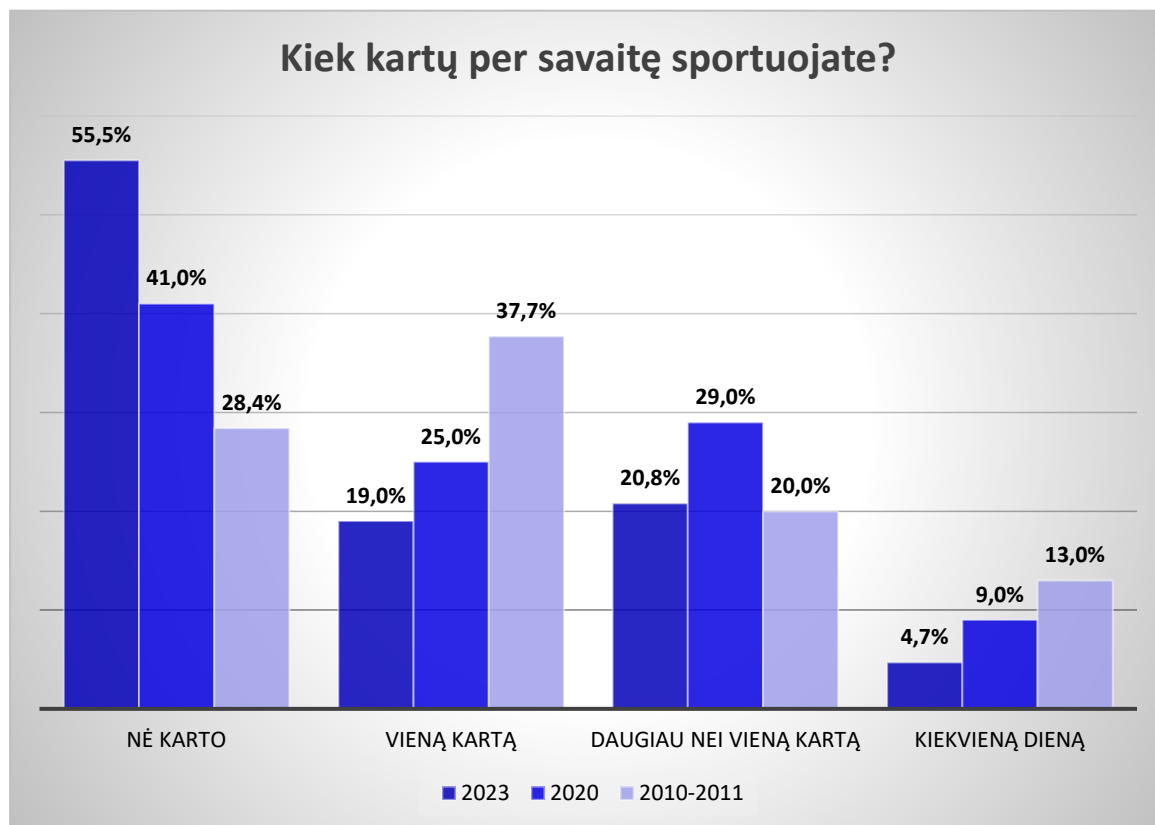

ĮPROČIAI: Interneto naudojimo įpročiai

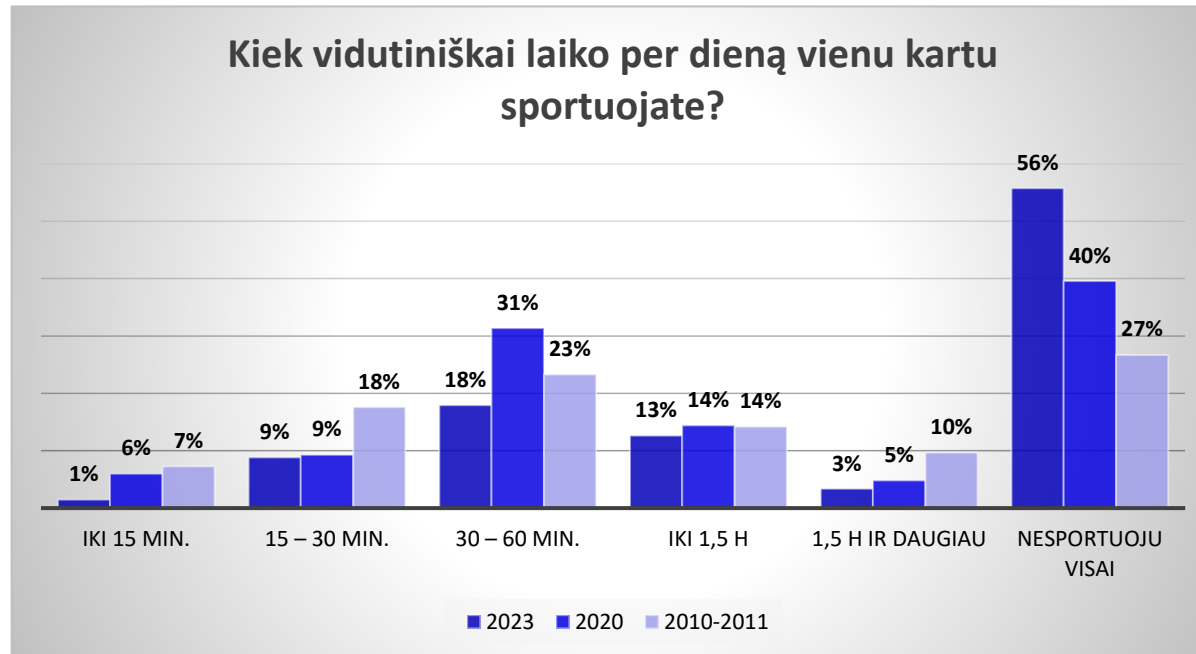
- Jaunimas vis daugiau laiko praleidžia internete. Nors 4,5 proc. mažesnė negu 2020 m. dalis jaunimo praleidžia internete 5 val. ir daugiau, bet 3-5 valandas internete praleidžia 7,3 proc. daugiau jaunuolių.
- Santykinai daugiausia laiko internete praleidžia nedirbantis ir nesimokantis jaunimas. Antroje vietoje pagal praleidžiamą laiką internete yra studentai, o tai iš dalies rodo ne tiek interneto vartojimo problemą, bet tai, kad studijoms yra skiriamas per mažai laiko.

ĮPROČIAI: Fizinis aktyvumas (dažnumas)

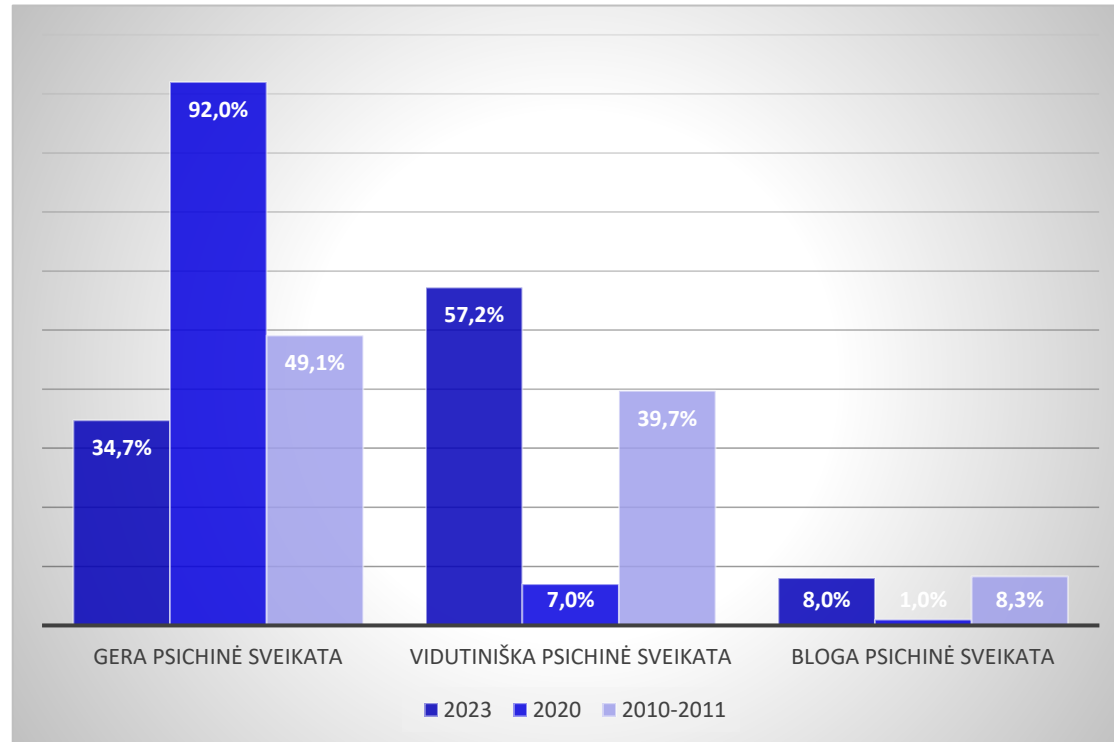
- Fizinis aktyvumas toliau tendencingai mažėja: vis mažiau jaunuolių sportuoja, o tie, kurie sportuoja, sportuoja rečiau.
- Mažiausiai fiziškai aktyvus yra dirbantis jaunimas, tuo tarpu studentai ir mokiniai yra santykinai labiausiai fiziškai aktyvūs.
- Dirbančiųjų grupėje sportavimo dažnumas buvo teigiamai susijęs su savanoriška veikla.

ĮPROČIAI: Fizinis aktyvumas (trukmė)

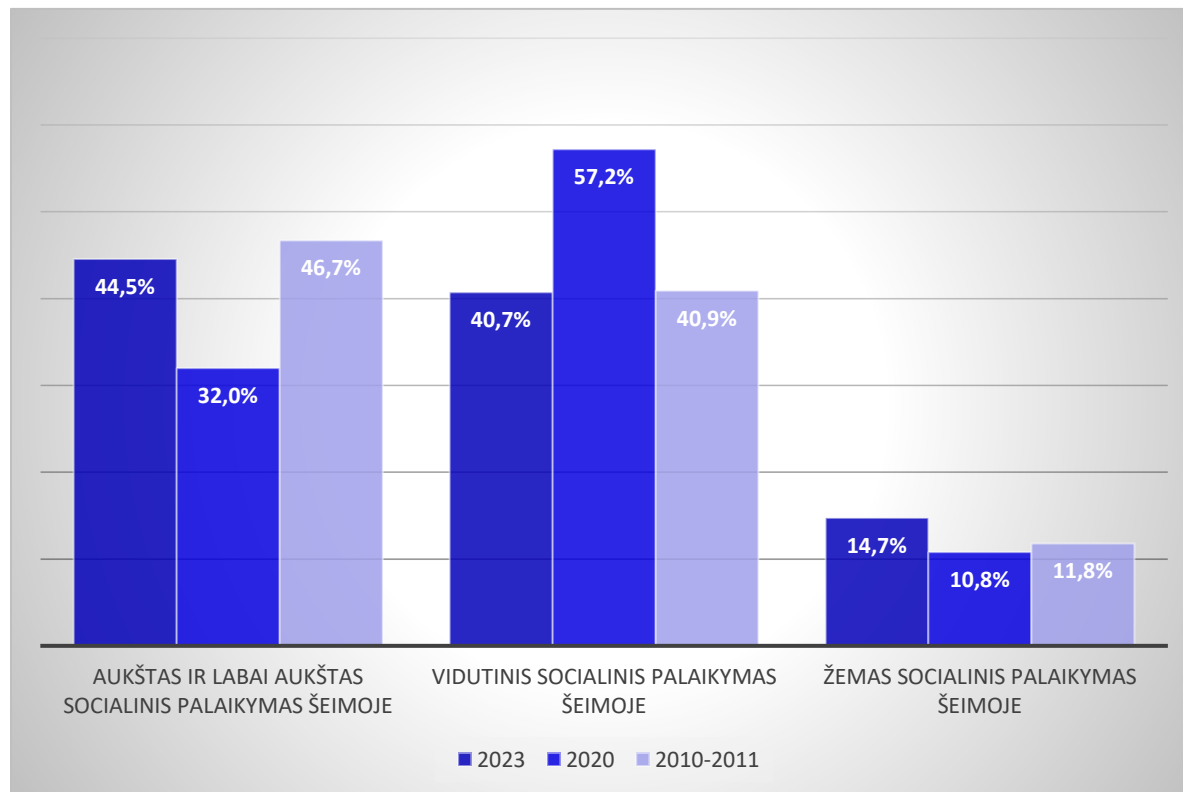
Fizinio aktyvumo rodikliui pagal trukmę daug įtakos turi stipriai išaugusi visai nesportuojančių respondentų dalis. Stebint likusį pasiskirstymą tarp sportuojančių asmenų vidutinė treniruotės trukmė išliko panaši – 30-60 minučių.

PSICHINĖ SAVIJAUTA

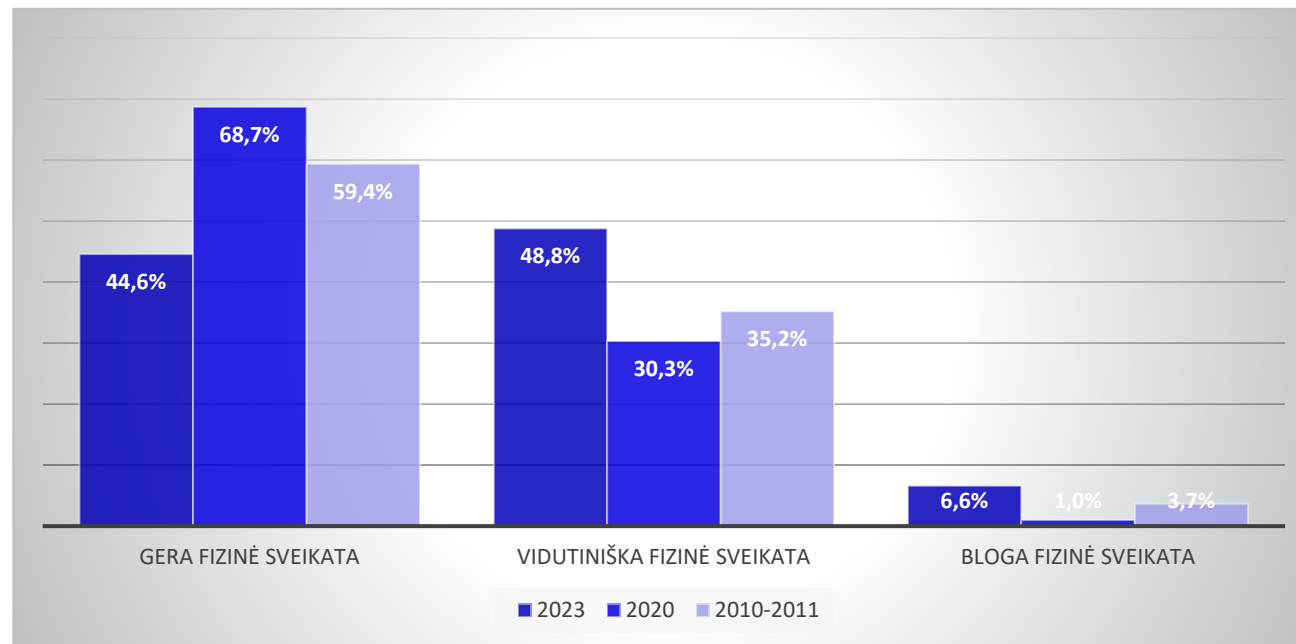
- Lyginant psichinę savijautą su 2010-2011 m. ir 2020 m. duomenimis, pastebėta, kad psichinė savijauta žymiai suprastėjusi.
- Neįprastai atrodo 2020 m. gauti rezultatai, kai 92 proc. respondentų pasižymėjo gera psichine sveikata. Tam įtakos galimai turėjo pandeminis periodas, nes šis laikotarpis pasižymėjo sulėtėjusiu gyvenimo tempu ir išaugusiu dėmesiu psichinei sveikatai.
- Vos 34,7 proc. jaunų žmonių turi gerą psichinę savijautą. Prasčiausia psichine sveikata pasižymi 20-24 m. amžiaus jaunuoliai. Tai sietina su intensyviomis studijomis, įėjimu į darbo rinką, asmeninio gyvenimo kūrimo pradžia. Pastebėta, kad moterų psichinė savijauta yra šiek tiek prastesnė nei vyrų.

PSICHINĖ SAVIJAUTA: Šeimos narių socialinis palaikymas

- 2023 m. šeimos narių socialinis palaikymas buvo sustiprėjęs palyginti su 2020 m. tyrimo rezultatais, bet išliko šiek tiek žemesnis nei 2010-2011 m.
- Jaunimo grupės skiriasi pagal šeimos narių socialinį palaikymą. Didžiausią šeimos narių socialinį palaikymą gauna mokiniai, o mažiausią – nedirbantis, nesimokantis jaunimas, tuo tarpu dirbantieji ir studentai yra per vidurį.
- Daugiau suaugusių šeimos narių socialinio palaikymo sulaukiantys pasižymi didesne laisvalaikio formų įvairove ir yra pilietiškai aktyvesni, išskyrus dirbančiųjų grupę. Šeimos narių socialinis palaikymas veikia kaip apsauginis veiksnys nedirbantiems ir nesimokantiems jaunuoliams, nes tik šioje grupėje jis mažina alkoholio vartojimo tikimybę ir gerina fizinę ir psichinę sveikatą.

FIZINĖ SAVIJAUTA

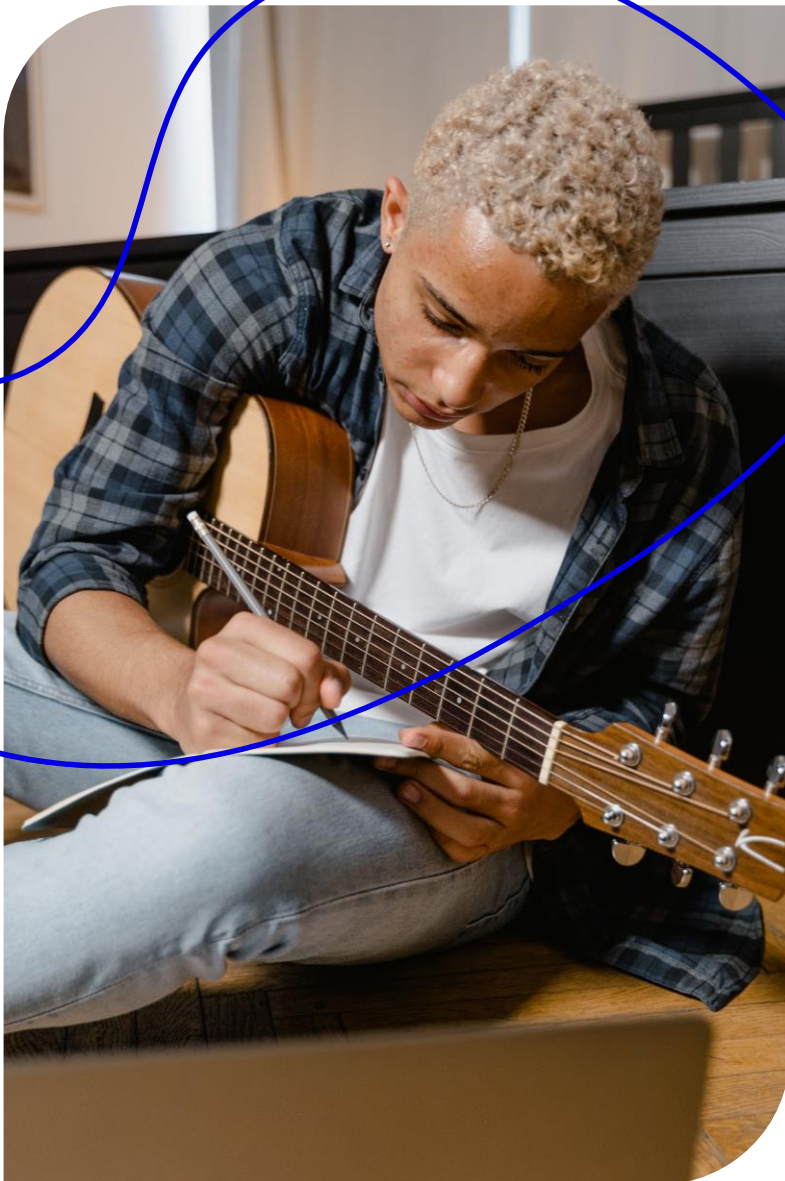

Fizinės sveikatos rodiklis taip pat yra suprastėję, lyginant su praėjusių tyrimų duomenimis.

Vyrai taip pat šiek tiek dažniau nei moterys pasižymi gera fizine sveikata. Fizinės savijautos rodiklis 25-29 m. respondentų grupėje yra prasčiausias.

SVARBIAUSIOS TENDENCIJOS

- Nepaisant to, kad tik nedidelė dalis tyrime dalyvavusių moksleivių nesidomi būsima profesija, ir nedidelė dalis studentų mažai arba visai nesidomi būsिमomis studijų programomis, daugiau nei pusė (58,3%) jaunų žmonių dirba pagal įgytą išsilavinimą.
- Darbo rinkos situacija Lietuvoje gerėja, auga atlyginimai, o jauniems darbuotojams vis labiau rūpi karjeros galimybės ir geresnės darbo sąlygos. Jaunimo verslumo rodiklis dešimties metų perspektyvoje išlieka žemas.
- Nedirbantys ir nesimokantys jaunuoliai labiau nei dirbantys yra linkę negatyviai atsiliepti apie pilietiškumą, tai rodo jų atsitraukimą ne tik iš darbo rinkos, bet taip pat nusišalinimą nuo bendrų piliečių, valstybės gyvenimo klausimų.
- Didžioji dalis jaunų žmonių turi du ar daugiau artimų draugų, bet jaunimui vis sunkiau sekasi susirasti naujų draugų bei metams bėgant prastėja socialinio palaikymo rodiklis.
- Jauni žmonės darosi savarankiškesni. Jie vis rečiau gyvena su tėvais, dažniau renkasi nuomojamą būstą ir rečiau – tėvų namus. Taip pat, vis dažniau gyvena iš savo uždarbio negu iš tėvų paramos.
- Mažas fizinis aktyvumas ir ilgas naršymas internete tampa šių dienų tikraisiais žalingais įpročiais, pranokstančiais rūkymą, narkotikų ar alkoholio vartojimą. Itin suprastėjusi ir jaunų žmonių psichinė savijauta (vos 34,7% jaunų žmonių teigia turį gerą psichinę savijautą).

Nuorodos:

2023 m. jaunimo problematikos tyrimo ataskaita:

https://jra.lt/uploads/2023-m-jaunimo-problematikos-tyrimo-ataskaita_viesinama-27.pdf

2023 m. tyrimo papildomos išvados ir rekomendacijos -

https://jra.lt/uploads/jaunimo-problematikos-tyrimo-2023-bangos_analize_ataskaita-viesinama.pdf

2020 m. jaunimo problematikos tyrimo ataskaita:

https://jra.lt/uploads/tyrimo-ataskaita_viesinama.pdf

2010-2011 m. Jaunimo problematikos tyrimų rezultatų palyginamoji analizė:

https://www.fsf.vu.lt/dokumentai/jrd_2012_copy.pdf